

BOHINJ
SLOVENIJA

Igor Dakskobler, Polona Strgar

**RASTLINSTVO ČRNE PRSTI
IN NJENA BOTANIČNA POT**

FLORA OF ČRNA PRST AND ITS BOTANICAL TRAIL

Igor Dakskobler, Polona Strgar

RASTLINSTVO ČRNE PRSTI IN NJENA BOTANIČNA POT FLORA OF ČRNA PRST AND ITS BOTANICAL TRAIL

Besedilo / Text: Igor Dakskobler, Polona Strgar
Fotografije / Photography: Urednik / Editor: Peter Strgar, www.petersfoto.si
21 fotografij / 21 photos: Igor Dakskobler
Peter Strgar, Alpska možina (*Eryngium alpinum*) pod grebenom Lisca
Alpine sea holly (*Eryngium alpinum*) below the ridge of Lisec
Naslovnica / Cover: Andrej Seliškar
Recenzent / Reviewer: Dialekta
Prevod / Translate: Zdenka Seliškar, Andrej Seliškar
Jezikovni pregled / Lectorship: Nežka Božnar
Oblikovanje / Design: Turizem Bohinj
Založnik / Publisher: Turizem Bohinj / Tourism Bohinj, 2017
Izdal / Published by: Tiskarna Medium
Tisk / Print:

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

581.9(497.4Črna prst)

DAKSKOBLER, Igor

Rastlinstvo Črne prsti in njena botanična pot = Flora of Črna Prst and its botanical trail / Igor Dakskobler, Polona Strgar ; [fotografije Peter Strgar ; prevod Dialekta]. - Stara Fužina : Turizem Bohinj, 2017

ISBN 978-961-285-732-5

1. Strgar, Polona 2. Strgar, Peter
290438144

KAZALO / CONTENTS

BOTANIČNI VRT POD ČRNO PRSTJO / BOTANICAL GARDEN UNDER MT. ČRNA PRST	5
ČRNA PRST IN NJENO RASTLINSTVO / ČRNA PRST AND ITS FLORA	11
UVOD / INTRODUCTION	11
SEZNAM, NAHAJALIŠČA IN FOTOGRAFIJE ZANIMIVIH RASTLIN ČRNE PRSTI / LIST, LOCALITIES AND PHOTOGRAPHS OF INTERESTING PLANTS ON ČRNA PRST	19
LITERATURA / REFERENCES	49
KAZALO FOTOGRAFIJ RASTLIN / INDEX OF PLANT PHOTOS	50

Ob botanični poti nad Planino za Liscem. Marjetičasta nebina (*Aster bellidiastrum*), slečnik (*Rhodothamnus chamaecistus*), skorjasti kamnokreč (*Saxifraga crustata*), Clusijev svišč (*Gentiana clusii*) in kobulasta vetrnica (*Anemone narcissiflora*).

Along the botanical trail above Planina za Liscem. False aster (*Aster bellidiastrum*), dwarf alpenrose (*Rhodothamnus chamaecistus*), encrusted saxifrage (*Saxifraga crustata*), Clusius' gentian (*Gentiana clusii*) and narcissus anemone (*Anemone narcissiflora*).

BOTANIČNI VRT POD ČRNO PRSTJO

BOTANICAL GARDEN UNDER MT. ČRNA PRST

Polona Strgar

Značilne temne plasti laporovca v žlebu med glavnim vrhom in vzhodnim grebenom, po katerih ima Črna prst ime. V ospredju sestoji visokih steblih z alpsko ločiko (*Cicerbita alpina*) in podvisokogorsko grmišče zelene jelše (*Alnus viridis*).

Characteristic dark layers of marlstone, from which Črna Prst takes its name, in a gully between the main peak and the eastern ridge. In the foreground: tall herb communities with the alpine flower (*Cicerbita alpina*) and the subalpine shrub green alder (*Alnus viridis*)

Botanični sloves Črne prsti in okolice je znan že več kot 200 let. Za to sta zaslužna predvsem Karel Zois in F. X. Wulfen, kasneje pa so jo obiskovali tudi drugi raziskovalci. Tudi brez teh podatkov pa vsak, ki se povzpne na Črno prst v zgodnjem poletju, opazi veliko pestrost in lepoto tam rastočega cvetja.

Označevanje rastlin na naravnih nahajališčih v Bohinju si je zamislil Branko Zupan. Ivan Veber je v letu 2009 po posvetovanju z Igorjem Dakskoblerjem in Jožetom Bavconom, direktorjem Botaničnega vrta v Ljubljani, sam nabavil pločevino za tablice. Z Brankotom Zupanom sta 1. julija popisala rastline. Ivan Veber je sam graviral imena na tablice, držala pa je prostovoljno izdelal Janez Mencinger starejši. 9. 7. 2009 so bile na poti prvič označene rastline. Prvi obiskovalci so bili udeleženci slovesnosti ob 55-letnici Planinskega društva Bohinjska Bistrica. Ivana Vebra je k postavitvi poti vodila tudi misel na popularizacijo nove Orožnove koče.

V letih, ki so sledila, smo pri urejanju poti Ivanu in Branku pomagali še drugi, ki nas zanima cvetje in ki z veseljem preživimo dan v čudoviti naravi (Majda Ribnikar, Peter in Polona Strgar in drugi). Dela ni malo. Prve tablice postavimo v sredini junija, odvisno od vremena. Do konca sezone je treba večkrat pregledati pot, premakniti, zamenjati ali pobrati tablice ter okrog tablic odstraniti druge rastline, da ne zakrivajo tiste, ki je označena. Pred jesenjo je treba vse tablice pospraviti do naslednje sezone. Včasih se nam katera skrije med gostim rastlinjem.

Od leta 2011 nam v okviru Festivala alpskega cvetja pomaga tudi Turizem Bohinj. V bližini koče na začetku botanične poti je postavljena tabla z informacijami o rastlinskih lepotah Spodnjih Bohinjskih gora. Dobili smo nove enotne tablice za še več rastlin. Sedaj imamo približno 100 tablic. Hkrati je v času najbolj bujnega cvetenja označeno okrog 80 rastlin. Nekatere že odcvetijo, ko druge še sploh ne poženejo.

Črna Prst and its surroundings have had a botanical reputation for over 200 years. The credit goes mostly to Karel Zois and F. X. Wulfen, as well as to other researchers that followed later on. Even without this information, everyone who climbs Črna Prst in the early summer notices the rich diversity and beauty of the flora.

Plant labelling at natural locations in Bohinj started on the initiative of Branko Zupan. In 2009, Ivan Veber bought the sheet metal for the labels himself, after consulting with Igor Dakskobler and Jože Bavcon, manager of the University Botanical Garden in Ljubljana. With the help of Branko Zupan he started labelling plants on 1 July. Ivan Veber engraved the names on the labels and the holders were voluntarily made by Janez Mencinger, Snr. On 9 July 2009 the plants along the path were labelled for the first time. The first visitors were the participants in the 55th anniversary ceremony of the Bohinjska Bistrica Mountaineering Society (Planinsko društvo Bohinjska Bistrica). Ivan Veber's motivation for this trail was also the popularization of the new Orožen mountain hut.

In the following years Ivan and Branko received the help of others who were interested in flowers and would gladly spend a day in this wonderful nature (Majda Ribnikar, Peter and Polona Strgar and others). There is a lot of work to be done. The first labels are positioned in the middle of June, depending on the weather. By the end of the season the trail needs to be checked regularly, plates need to be moved, replaced or removed, and other plants around the labels need to be removed so that they do not conceal the labelled plants. All the labels must be collected before the autumn and stored for the next season. Sometimes the signs hide in the dense vegetation.

Since 2011 we have had the help of the Turizem Bohinj organization as part of the Wild Flower Festival. Near the mountain hut at the start of the botanical trail there is a table with information on the beautiful flora of the Lower Bohinj Mountain Range. Recently we have

Prisojna stran vzhodnega grebena Črne prsti v visokem poletju. V ospredju združba visokih steblik.

The sunny side of Črna Prst's eastern ridge in high summer. In the foreground: a tall herb community.

Botanična pot se prične pri Orožnovi koči. Že v njeni bližini vsako leto opremimo s tablicami nekaj najbolj značilnih rastlin za obiskovalce, ki ne morejo naprej proti Črni prsti. Planinci, ki nadaljujejo z vzponom, pa lahko vidijo celotno pot, do zaključka pri veliki skali na nadmorski višini približno 1550 m, preden se začne najbolj strm del vzpona na goro. Večina tablic je nameščenih na levi (zgornji) strani poti, gledano v smeri navzgor. Ob vzponu jih tudi najbolje vidimo, saj je korak počasnejši. Potrebno je nekaj pozornosti, da ne zgrešimo preveč tablic. Težko spregledamo večje in bahave lepoticke, kot so turška lilija (*Lilium martagon*), bratinski in Vardjanov košutniki (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*, *G. lutea* subsp. *vardianii*), nam pa so zelo pri srcu neopazne in manj znane rastline, kot so navadni čepnjek (*Streptopus amplexifolius*), zeleni volčji jezik (*Coeloglossum viride*) ali klinolistni kamnokreč (*Saxifraga cuneifolia*).

received new, unified labels for even more plants. The number of labels is now around 100. When the flowers are in full bloom, around 80 plants are labelled. Some wither, while others have not yet started to bud.

The botanical trail starts at the Orožen mountain hut. Each year we label some of the characteristic plants around the cabin for visitors who cannot continue towards Črna Prst. Hikers can follow the entire trail up to a large rock at an altitude of around 1550m, before the steepest part of the ascent begins. Most labels are placed on the left (upper) side of the trail, looking in the direction of the mountain. They are most visible during the ascent, because the pace is slower. You have to pay attention to the trail so as not to miss too many labels. It is hard to miss the taller, boastful beauties such as the martagon lily (*Lilium martagon*), great yellow gentian with its conjoined anthers, and Vardjan's great yellow gentian (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*, *Gentiana lutea* subsp. *vardianii*

Na koncu, na zadnji strani skale, se skriva še znamenita Zoisova zvončica (*Campanula zoysii*). Seveda cvetja tam ni konec, do vrha Črne prsti je še marsikaj za videti, a označevanje vsega bi bil prevelik zalogaj. Cvetje je običajno najbolj bujno v juliju, vse je odvisno od količine snega, ki zapade čez zimo.

Pot je med planinci, ki jih srečujemo pri postavljanju, zelo dobro sprejeta. Zelo pa smo veseli tudi pohval strokovnjakov, zlasti Igorja Dakskoblerja, ki nas spodbuja in pomaga s svojim obširnimi znanjem.

Naj vas ta zapis povabi na vzpon do prijazne Orožnove koče in po botanični poti naprej na Črno prst, saj kot je zapisal Julius Kugy: »Vzpon je lahek, in hvaležen, kar zadeva cvetje in razgled.«

respectively), but we prefer less noticeable and lesser known plants like clasping twistedstalk (*Streptopus amplexifolius*), frog orchid (*Coeloglossum viride*) or shield-leaved saxifrage (*Saxifraga cuneifolia*). At the end of the trail, on the back of the rock hides the famous Zois' bellflower (*Campanula zoysii*). Of course, there are other flowers growing up to the summit of Črna Prst, but labelling each and every one would be too much to manage. Most flowers usually bloom in July, depending on the amount of snow in the winter.

The trail has been very well received by the hikers we meet during the labelling. We are very glad to hear compliments from experts, especially from Igor Dakskobler, who encourages us and helps us with his vast knowledge.

Let this text invite you to visit the friendly Orožen mountain hut and hike along the botanical trail up to Črna Prst. As Julius Kugy once wrote: "The climb is easy and rewarding in terms of the flowers and the view."

Pogled na Črno prst z Lisca. V ospredju dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*) in rušje (*Pinus mugo*)

The view from Lisec towards Črna Prst In the foreground: hairy alpenrose (*Rhododendron hirsutum*) and mountain pine (*Pinus mugo*)

Pobudniki, snovalci in skrbniki botanične poti nad Planino za Liscem: Ivan Veber, Branko Zupan, Polona Strgar, Majda Ribnikar in Adrijan Džurdžar.

Initiators, planners and caretakers of the botanical trail above Planina za Liscem: Ivan Veber, Branko Zupan, Polona Strgar, Majda Ribnikar and Adrijan Džurdžar.

Ob poti na Črno prst (nad Planino za Liscem), sestoji visokih steblik in zelenojelševje (*Rhododendro hirsuti-Alnetum viridis*)

Along the path towards Črna Prst (above Planina za Liscem): tall herb and green alder associations (*Rhododendro hirsuti-Alnetum viridis*)

ČRNA PRST IN NJENO RASTLINSTVO

ČRNA PRST AND ITS FLORA

Igor Dakskobler

UVOD

Črno prst, 1844 m visoko goro v južnih Julijskih Alpah med Bohinjem in Baško dolino, je Tone Wraber (2006) imenoval rastlinsko svetišče – sanktuarij. Za njen zgodnji botanični sloves že ob koncu 18. stoletja sta zaslužna predvsem Karl Zois (njegova nabiralca, Matevž Kos in Andrej Legat, sta jo zagotovo obiskala) in Franz Xaver Wulfen. V 19. in v začetku 20. stoletja so njeno floro raziskovali, nekateri o njej tudi pisali, Žiga Graf, Henrik Freyer, Muzzio Tommasini, Dioniz Stur, Viktor Plemel, Wilhelm Voss, Nikodem Rastern, Jurij Dolliner, Hans Engelthaler, Karel Dežman, Julius Kugy, Albert Bois de Chesne, Franz Maly, Jurij Glowacki, Hermann Zahn, Carlo Marchesetti, Alfonz Paulin, Alfonz Gspan, Nikola Faller, Leo Derganc in še nekateri drugi (Dakskobler in sod., 2008).

INTRODUCTION

Črna Prst (1844m), a mountain in the southern Julian Alps between the Bohinj and Bača valleys, was named a “flower sanctuary” by Tone Wraber (2006). Its early botanical reputation at the end of the 18th century is mostly due to Karl Zois (his collectors, Matevž Kos and Andrej Legat, certainly visited the mountain) and Franz Xaver Wulfen. In the 19th and early 20th centuries its flora was researched by Žiga Graf, Henrik Freyer, Muzzio Tommasini, Dioniz Stur, Viktor Plemel, Wilhelm Voss, Nikodem Rastern, Jurij Dolliner, Hans Engelthaler, Karel Dežman, Julius Kugy, Albert Bois de Chesne, Franz Maly, Jurij Glowacki, Hermann Zahn, Carlo Marchesetti, Alfonz Paulin, Alfonz Gspan, Nikola Faller and Leo Derganc, among others, and some of these also wrote about it (Dakskobler et al., 2008).

Between the two World Wars, when the ridge of Črna Prst was the border between Italy and Yugoslavia, Karl Zirnich researched the flora of the mountain from the Italian (Primorska) side, and the botanists Danica Repe and Angela

Pogled z Lisca proti Triglavu. V ospredju veleglava mračina (*Serratula tinctoria* subsp. *macrocephala*)

The view from Lisec towards Triglav. In the foreground: *Serratula tinctoria* subsp. *macrocephala*

Kamnita visokogorska trata na vzhodnem grebenu Črne prsti. Združba srebrne krvomočnice (*Geranium argenteum*), v kateri sta pogosta predalpski popon (*Helianthemum alpestre*) in pirenejska osivnica (*Oxytropis neglecta*). / Stony alpine grasslands on the eastern ridge of Črna Prst. A silvery crane's bill community (*Geranium argenteum*), which often includes *Helianthemum alpestre* and *Oxytropis neglecta*.

Strma kamnita prisojna podvisokogorska travišča pod grebenom Črna prst–Čétrt se ponekod zaraščajo s smreko. V ospredju združba vaneža (*Allium victorialis*) na manjši uravnavi Ejbn nad Stržiščami. / The steep and stony sunny subalpine grasslands under the Črna Prst–Čétrt ridge are overgrown with spruce in some places. In the foreground: alpine leek community (*Allium victorialis*) on the small flat ground of Ejbn above Stržišče.

V obdobju med prvo in drugo svetovno vojno, ko je bila Črna prst mejna gora med Italijo in Jugoslavijo, je na tej gori z italijanske (primorske) strani botaniziral Karl Zirnich, z jugoslovanske (bohinjske) strani pa sta jo obiskovali botaničarki Danica Repe in Angela Piskernik. Črni prsti in njenim bližnjim sosedom so se pozneje bolj posvetile še tri botaničarke: Metka Benedičič, ki je v svoji diplomski nalogi raziskovala tukajšnja nahajališča kratkodlakave popkorese (1957), Violeta Povhe (2006), ki je na tej gori preučila pojavljanje in pogostnost srebrne krvomočnice, in Nada Praprotnik, tudi s preučevanjem preteklih botaničnih obiskov. Na njej so raziskovali vodilni slovenski botaniki druge polovice 20. in začetka 21. stoletja: Ernest Mayer, Vlado Ravnik, Tone Wraber, Andrej Martinčič, Andrej Seliškar, Peter Skoberne, Branko Vreš, Brane Anderle in odličen rastlinski fotograf Luka Pintar, prav tako fitocenologi Mitja Zupančič, Vinko Žagar in Lojze Marinček. V zadnjih desetletjih se preučevanju njenega rastlinstva in rastja posvečamo tudi domačini z obeh strani gore: Ivan Veber, Jože Mihelič, Lojze Budkovič, Branko Zupan, Ivan Čufer, Igor Dakskobler, Polona in Peter Strgar in še nekateri drugi. Po zamisli Ivana Vebra so bohinjski navdušenci osnovali botanično pot, ki jo tudi skrbno vzdržujejo in o njej pišejo (Polona Strgar, 2016, zapis v tej knjižici). Načrtno fotografiramo rastline in fitocenološko preučujemo združbe nekdanjih senožeti, visokih steblik in grmišč zelene jelše (*Alnus viridis*), jerebike (*Sorbus aucuparia*), velikolistne vrbe (*Salix appendiculata*) in kranjske kozje češnje (*Rhamnus fallax*), ki so tudi posebnost tukajšnjega rastja.

Odločilni dejavniki za bogato rastlinstvo Črne prsti so naravne danosti, tako podnebne kot geološke. Prisojna pobočja nad Baško dolino (grapo) so odprta proti Jadranskemu morju, katerega vpliv seže po dolinah Soče in Bače. Tu nad zgornjo mejo bukovega gozda sledijo prostrana podvisokogorsko-visokogorska travišča (v precejšnji meri nekdanje senožeti), prekinjena s skalovjem in pečevjem, ki se ponekod zaraščajo s smreko. Prevladujoče vrste teh travišč so pisana vilovina (*Sesleria caerulea*, sin. *S. albicans*), transilvanski stoklasec (*Bromopsis transsilvanica*), vednozeleni šaš (*Carex sempervirens*), na nekaterih mestih tudi gola bilnica (*Festuca calva*) in žarkasta košeničica (*Genista radiata*).

Piskernik did the same on the Yugoslavian (Bohinj) side of the mountain. Črna Prst and its closest neighbours were also the focus of three other botanists: Metka Benedičič, who researched the sites of short-haired sandwort (*Moehringia villosa*) in her undergraduate thesis (1957), Violeta Povhe (2006), who studied the occurrence and frequency of silvery crane's bill (*Geranium argenteum*) on the mountain, and Nada Praprotnik, who studied previous botanical findings. The mountain was also researched by the leading Slovenian botanists of the second half of the 20th and early 21st centuries: Ernest Mayer, Vlado Ravnik, Tone Wraber, Andrej Martinčič, Andrej Seliškar, Peter Skoberne, Branko Vreš, Brane Anderle and the excellent flora photographer Luka Pintar, as well as the phytosociologists Mitja Zupančič, Vinko Žagar and Lojze Marinček. In recent decades locals from both sides of the mountain have also studied the vegetation and flora: Ivan Veber, Jože Mihelič, Lojze Budkovič, Branko Zupan, Ivan Čufer, Igor Dakskobler, and Polona and Peter Strgar, among others. Following Ivan Veber's idea, the enthusiasts from Bohinj created a botanical trail, which they carefully maintain and write about (Polona Strgar, 2016, article in this brochure). We purposefully photograph every plant and phytosociologically study the communities of former hayfields, tall herb communities and shrubs of *Alnus viridis*, *Sorbus aucuparia*, *Salix appendiculata* and *Rhamnus fallax*, which are also specific for the vegetation in this area.

The deciding factors for the rich flora of Črna Prst are its natural characteristics, both climatic and geological. The sunny slopes over the Bača valley (Baška Grapa) look towards the Adriatic Sea, whose influence reaches far up the Soča and Bača valleys. Here, above the upper beech tree line, large subalpine-alpine grasslands spread out (mostly former hayfields), dotted with rocks and cliffs, and overgrown with spruce in some places. The dominant species of these grasslands are *Sesleria caerulea* (syn. *S. albicans*), *Bromopsis transsilvanica*, *Carex sempervirens*, and in some places *Festuca calva* and *Genista radiata*. The northern, shady slopes above Bohinj look towards Triglav and the other high peaks of the Julian Alps. Under the ridges are rock walls or very steep rocky slopes with ledges and gullies, overgrown by communities of *Carex ferruginea*, *Salix waldsteiniana* and *Alnus viridis*, and at lower altitudes there are screes and hollows, partly overgrown by subalpine shrubs, especially dwarf pine. Below the dwarf pine belt are

Severna, osojna pobočja nad Bohinjem gledajo proti Triglavu in najvišjim vrhovom Julijskih Alp. Pod grebeni so deloma ostenja ali vsaj zelo strma skalnata pobočja s policami in žlebovi, ki jih poraščajo združbe rjastorjavega šaša (*Carex ferruginea*), Waldsteinove vrbe (*Salix waldsteiniana*) in zelene jelše, nižje pa melišča in kotanje, vsaj deloma porasle z podvisokogorskimi grmišči, še posebej ruševjem.

Jugovzhodno ostenje Šoštara nad Kacenpohom. V njegovih previsnih delih so tudi nahajališča kratkodlakave popkorese (*Moehringia villosa*). / The south-eastern rock wall of Šoštár above the Kacenpoh stream. In its overhanging rocks are localities of short-haired sandwort (*Moehringia villosa*).

V globoki kotanji Mode med Črno prstjo in Kozjim robom, kjer so vidne plasti temnega laporovca, poleg alpske kislice (*Rumex alpinus*) uspeva zanimiva združba platic (*Alchemilla* spp.), nizkih mačjih tačk (*Omalotheca supina*), alpskega pitomca (*Sagina saginoides*) in volka (*Nardus stricta*). / In the deep hollow of Mode between Črna Prst and Kozji Rob, where dark layers of marlstone can be seen, grows Alpine dock (*Rumex alpinus*) and also an interesting community of *Alchemilla* spp., *Omalotheca supina*, *Sagina saginoides* and *Nardus stricta*.

beech forests, fir and beech forests, and, in the coldest and rockiest areas, spruce forests. The sub-Mediterranean influence seems to reach across the ridges and manifests itself in the vegetation on the sunny sides of the mountains of Črna Gora and Lisec. Another deciding factor for the diversity of the local flora is the geology, with the rocks being mostly an admixture of marlstone, claystone and chert in the predominant limestone and dolomitic rock

Nekdanje senožeti na prisojnih pobočjih Zovha/Rušnega vrha v zrelem poletju. Takrat je med najbolj opaznimi rožami tudi klobčasta zvončica (*Campanula glomerata*). / Former hayfields on the sunny slopes of Zovh/Rušni Vrh in high summer. One of the most noticeable flowers at that time is also the clustered bellflower (*Campanula glomerata*).

Združba srebrne krvomočnice (*Geranium argenteum*) z noriško deteljo (*Trifolium noricum*) pod kočo na Črni prsti. / A silvery crane's bill community (*Geranium argenteum*) with cream clover (*Trifolium noricum*) under the mountain hut at Črna Prst.

Pod pasom ruševja so bukovi, jelovo-bukovi in v najbolj hladnih in skalnatih krajih tudi smrekovi gozdovi. Submediteranski vpliv očitno seže preko grebenov in se kaže tudi v rastju na prisojnih pobočjih Črne gore in Lisca. Drug odločilen dejavnik za pisanost tukajšnjega rastlinstva je geološka podlaga, predvsem pogosta primes laporovca, glinavca in roženca v prevladujoči apnenčasti in dolomitni kamnini (najbolj očitno: Kobla, Šoštar, Home, Črna prst, Štuke nad Kalom in Ejbn nad Stržiščami) – Buser (2009) in posledično krajevno bolj globoka in kisla tla.

Nekdanje senožeti na prisojnih pobočjih Črne prsti zarašča združba visokih steblik, v kateri so pogoste vrste tudi repinčasti bodak (*Carduus carduelis*), platanolistna zlatica (*Ranunculus plataniifolius*), pokalica (*Silene vulgaris* subsp. *antelopum*) in turška lilija (*Lilium martagon*). / Former hayfields on the sunny slopes of Črna Prst are overgrown with tall herb communities, which often include species like *Carduus carduelis*, *Ranunculus plataniifolius*, *Silene vulgaris* subsp. *antelopum* and *Lilium martagon*.

Združba vaneža (*Allium victorialis*), Ejbn nad Stržiščami. / Alpine leek community (*Allium victorialis*), Ejbn above Stržišče.

(most obviously: Kobla, Šoštar, Home, Črna Prst, Štuke above Kal and Ejbn above the village of Stržišče) (Buser, 2009), which results in locally deeper and more acidic soil.

The flora on Črna Prst and in its immediate surroundings (from Šoštar to Čétrt) includes, according to the data stored in the FloVegSi database (T. Seliškar et al., 2003), over 700 taxa of cryptogams and seed plants. Of these, five species are important in terms of conservation at the European level (Natura 2000): short-haired sandwort (*Moehringia*

Prisojna pobočja Črne prsti. Nekdanje senožeti nad Stržiščami se na nadmorski višini pod 1500 m že precej zaraščajo s smreko. V ozadju je Porezen. / The sunny slopes of Črna Prst. Former hayfields above Stržišče at an altitude below 1500m are mostly overgrown with spruce. In the background is Porezen.

Štuke nad Stržiščami. Združba visokih steblik z alpsko možino (*Eryngium alpinum*) v poznem poletju. / Štuke above Stržišče. A tall herb community with Alpine sea holly (*Eryngium alpinum*) in late summer.

Štuke nad Stržiščami. Zgodnjepoletni videz združbe visokih steblik: vaneža (*Allium victorialis*), Lobelove čmerike (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*) in Villarovega trebelja (*Chaerophyllum villarsii*). / Štuke above Stržišče. Tall herb communities in early summer: Alpine leek (*Allium victorialis*), white hellebore (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*) and Alpine chervil (*Chaerophyllum villarsii*).

Planinska pot pod Čétrtom, pogled na prelaz Vrata in prisojna pobočja Črne prsti nad Stržiščami. / The mountain path below Čétrt, the view of the Vrata pass and Črna Prst's sunny slopes above Stržišče

Združba visokih steblik s prevladujočo ozkočeladasto preobjedo (*Aconitum lycoctonum* s. lat., *A. lycoctonum* subsp. *ranunculifolium* oz. *A. lupicida*) v vlažnih žlebovih pod Šoštarjem nad Kacenpohom. / A tall herb community with dominant northern wolfsbane (*Aconitum lycoctonum* s. lat., *A. lycoctonum* subsp. *ranunculifolium* or *A. lupicida*) in moist gullies below Šoštar and above the Kacenpoh stream.

Globoka gruščnata kotanja Žalostnica med Konjskim vrhom in Čétrtom. / The deep gravelly hollow of Žalostnica between Konjski Vrh and Čétrt

Seznam rastlinstva Črne prsti in njene bližnje okolice (od Šoštarja do Čétrta) po naših podatkih, ki so shranjeni v podatkovni bazi FloVegSi (T. Seliškar in sod., 2003), obsega več kot 700 taksonov praprotnic in semenk. Med njimi je pet vrst, ki so varstveno pomembne v evropskem merilu (Natura 2000): kratkodlakava popkoresa (*Moehringia villosa*), alpska možina (*Eryngium alpinum*), julijska orlica (*Aquilegia iulia*), lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*) in Zoisova zvončica (*Campanula zoysii*) – Čušin in sod. (2004) ter precej vrst, ki so v Sloveniji zavarovane ali na rdečem seznamu. Vrh Črne prsti in pobočja pod vrhom so z Odlokom o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Tolmin prav

villosa), Alpine sea holly (*Eryngium alpinum*), Julian columbine (*Aquilegia iulia*), lady's-slipper orchid (*Cypripedium calceolus*) and Zois' bellflower (*Campanula zoysii*) (Čušin et al., 2004), as well as several species that are protected in Slovenia or on its red list. Under a Decree on the declaration of cultural and historical monuments and natural attractions in the Tolmin municipality, the peak of Črna Prst and slopes beneath it are defined as a nature reserve, due to their specific botanical features, and this area is also part of the Triglav National Park. This means that the plants can be observed and photographed, but not picked or dug out. You need to watch where you tread or sit, especially on the mountain summit in high spring and early summer!

zaradi botaničnih posebnosti naravni rezervat, vključeni pa so tudi v Triglavski narodni park. Rastline torej opazujemo, jih fotografiramo, ne smemo pa jih trgati, kopati in posebej na vrhu gore bodimo na višku gorske pomladi in zgodnjega poletja pozorni kam stopimo ali se usedemo.

Večino vrst, ki so jih na Črni prsti opažali ali nabirali botaniki v prejšnjih stoletjih, na tej gori oziroma v njeni okolici najdemo še zdaj. Nimamo pa potrditve za gorsko sreteno (*Geum montanum*), ki jo navaja Engelthaler (1874), za bleščeči pelin (*Artemisia nitida*), ki ga je nabral Nikola Faller 8. avgusta 1909, na poti od Orožnove koče proti vrhu Črne prsti, na nadmorski višini okoli 1600 m (Maly, 1912) in za Hohenwartovega kamnokreča (*Saxifraga hohenwartii*), ki ga je pod Črno prstjo, na nadmorski višini okoli 1800 m, nabral Alfonz Gspan 29. junija 1908 (herbarij LJU). Tudi divjakovškega grinta (*Senecio doronicum*) na Črni prsti že dolgo ni nihče popisal.

Planina za Črno goro s Črne gore. V ospredju pisana vilovina (*Sesleria caerulea*, syn. *S. albicans*) in lepi jeglič (*Primula auricula*) / The view of Planina za Črno Goro from Črna Gora. In the foreground: *Sesleria caerulea* (syn. *S. albicans*) and *Primula auricula*

Most species that were found or gathered on Črna Prst by botanists in previous centuries are still present on the mountain or in the surrounding area. However, we have no confirmation for alpine avens (*Geum montanum*), mentioned by Engelthaler (1874), narrow-leaved wormwood (*Artemisia nitida*), gathered by Nikola Faller on 8 August 1909 on the path from the Orožen mountain hut to the peak of Črna Prst at an altitude of about 1600m (Maly, 1912), and for *Saxifraga hohenwartii*, gathered by Alfonz Gspan on 29 June 1908 on Črna Prst at an altitude of about 1800m (herbarium in Ljubljana, LJU). Hoary groundsel (*Senecio doronicum*) has also not been found and recorded on Črna Prst for a very long time.

The most characteristic plants of Črna Prst are listed below, together with their photographs. The description sequence follows the classification by families used in the latest issue of *Mala flora Slovenije* (A Short Description of Flora in Slovenia, Martinčič et al., 2007) which is also the nomenclature source for the Latin names of the plants.

Pogled s Konjskega vrha na Triglav. V ospredju planika (*Leontopodium alpinum*) / The view from Konjski Vrh towards Triglav. In the foreground: edelweiss (*Leontopodium alpinum*)

Glavne rastlinske posebnosti Črne prsti navajamo v nadaljevanju in objavljamo tudi njihove fotografije, pri čemer zaporedje opisov sledi razvrstitvi po družinah, kakršna je v zadnji izdaji Male flore Slovenije (Martinčič in sod., 2007), ki je tudi nomenklatura vir za latinska imena rastlin. Za njihove podrobnejše morfološke opise poleg tega dela priporočamo še naslednje knjige: Rože na Slovenskem (Pintar in T. Wraber, 1990), Flora alpina (Aeschimann in sod., 2004), 2 x Sto alpskih rastlin na Slovenskem (T. Wraber, 2006), Rastlinstvo življenjskih okolij v Sloveniji (Vreš in sod., 2014), Cvetje slovenske dežele (Pintar in Seliškar, 2015) in Kukavičevke v Sloveniji (Dolinar, 2015). Z zvezdico (*) so označene vrste, ki jih lahko opazimo na botanični poti od Orožnove koče proti Škrilju.

Ob poti iz Pastirjevega plazu proti Žalostnici. V ospredju združba dlakavega sleča (*Rhododendretum hirsuti*), višje ruševje (*Rhodothamno-Pinetum mugo*) / Along the path from Pastirjev Plaz towards Žalostnica. In the foreground: hairy alpenrose community (*Rhododendretum hirsuti*), at higher altitudes dwarf pine community (*Rhodothamno-Pinetum mugo*)

For detailed morphological descriptions we also recommend the following books: *Rože na Slovenskem* (Pintar and T. Wraber, 1990), *Flora alpina* (Aeschimann et al., 2004), 2 x *Sto alpskih rastlin na Slovenskem* (T. Wraber, 2006), *Rastlinstvo življenjskih okolij v Sloveniji* (Vreš et al., 2014), *Cvetje slovenske dežele* (Pintar and Seliškar, 2015) and *Kukavičevke v Sloveniji* (Dolinar, 2015). An asterisk (*) denotes species that can be seen on the botanical trail from the Orožen mountain hut towards Škrilje.

Združba drobnolistne kopišnice (*Vaccinium gaultherioides*), borovnice (*V. myrtillus*) in dvospolne mahunice (*Empetrum hermaphroditum*) v vrzeli ruševja na zahodnem grebenu Črne prsti. / A community of Alpine bilberry (*Vaccinium gaultherioides*), blueberry (*V. myrtillus*) and mountain crowberry (*Empetrum hermaphroditum*) in a gap in the dwarf pine at the western ridge of Črna Prst.

Planina za Črno goro je obdana z zgornjegorskim bukovim gozdom (*Ranunculo platanifolii-Fagetum*), v ozadju, pod vrhom Črne gore, je pionirsko smrekovje (*Adenostylo glabrae-Piceetum*) / Planina za Črno Goro is surrounded by an altimontane beech forest (*Ranunculo platanifolii-Fagetum*); in the background, below the top of Črna Gora is a spruce forest (*Adenostylo glabrae-Piceetum*)

SEZNAM, NAHAJALIŠČA IN FOTOGRAFIJE ZANIMIVIH RASTLIN ČRNE PRSTI LIST, LOCALITIES AND PHOTOGRAPHS OF INTERESTING PLANTS ON ČRNA PRST

Osojna stran Črne prsti v zgodnji pomladi.
V ospredju cvetoča spomladanska resa (*Erica carnea*).

The shady side of Črna Prst in early spring.
In the foreground: flowering spring heather (*Erica carnea*)

Navadna mladomesečina / Common moonwort
(*Botrychium lunaria*)

Severni sršaj / northern spleenwort
(*Asplenium septentrionale*)

Navadna mladomesečina (*Botrychium lunaria*) spada v družino kačjejezikovk (*Ophioglossaceae*) in je v Alpah razmeroma pogosta. Na Črni prsti jo opazimo na travniških, tako na prisojni kot osojni strani gore, tudi tik pod planinsko kočo; raste tudi v grušču. Redkosti med praprotnicami na naši gori so severni sršaj (*Asplenium septentrionale*), ki raste v plasteh glinavca in meljevca na roglju Kucer pod Šoštanjem, na Robu pri pomolu Ejbn nad Stržiščami in v Homah pod Črno goro, deljenolistni sršaj (*Asplenium fissum*), ki porašča melišča (redkeje skalne razpoke) v žlebu med grebenom Home in Rušnim vrhom/ Zovhom ter melišča nad gozdno mejo nad Stržiščami, in mična vudsovka (*Woodsia pulchella*), ki raste v steni med obema vrhovoma Šoštarja.

Common moonwort (*Botrychium lunaria*) belongs to the adder's-tongue family (*Ophioglossaceae*) and is quite common in the Alps. It grows on grasslands on the sunny and shady sides of Črna Prst, beneath the mountain hut, as well as in gravel. Rare ferns on our mountain include northern spleenwort (*Asplenium septentrionale*) which grows in layers of claystone and siltstone on the peak of Kucer below Šoštär, on Rob on the Ejbn shelf above the village of Stržišče, and in Home under Črna Gora; *Asplenium fissum* which grows on scree (occasionally in rock crevices) in a gully between the Home ridge and Rušni Vrh/Zovh peak, as well as on screes above the tree line above the village of Stržišče; and *Woodsia pulchella* which grows on the wall between the two peaks of Šoštär.

Ozkolistna preobjeda / Narrow-leaved monkshood
(*Aconitum angustifolium*)

Ozkolistna preobjeda (*Aconitum angustifolium*) je zlatičevka (*Ranunculaceae*) in znamenita zato, ker je endemit osrednjega (bohinjskega) in jugozahodnega dela Julijskih Alp s prigorjem. Ima številna nahajališča vse od gozdnih pobočij v dolinah, do pašnikov in visokega steblikovja na grebenih tudi nad 2000 m. Pod Črno prstjo je razmeroma pogosta, težko pa jo bomo opazili prav na vrhu gore.

Narrow-leaved monkshood (*Aconitum angustifolium*) belongs to the buttercup family (*Ranunculaceae*) and is famous for being endemic to the central (Bohinj) and south-western part of the Julian Alps and its foothills. It inhabits numerous localities, from forest hillsides in valleys to pastures and tall herb communities on the ridges even above 2000m. It is quite common under Črna Prst, but is rarely found at the peak of the mountain.

Kobulasta vetrnica / Narcissus anemone
(*Anemone narcissiflora*)*

Kobulasta vetrnica (*Anemone narcissiflora*)* je zgodaj cvetoča zlatičevka, ki jo na Črni prsti zagotovo prepoznamo po razmeroma velikih belih cvetovih in značilni dlakavosti, če se le na goro podamo že v juniju. Neredko posamezne rastline ponovno cvetijo (pocvitajo) tudi v poznem poletju in topli zgodnji jeseni.

Narcissus anemone (*Anemone narcissiflora*)* is an early flowering buttercup, which is definitely recognizable by its fairly large white sepals and characteristic hairs. It is best seen if you climb Črna Prst in June. Very often individual plants flower again in late summer and warm early autumns.

Mala vetrnica / Moraine anemone (*Anemone baldensis*)

Mala vetrnica (*Anemone baldensis*) je prebivalka melišč in zelo kamnitih vlažnih travnišč z rjastorjavim šašem. Ko odcveti, jo prepoznamo tudi po značilnih plodovih (kljunasti oreški v okroglastem skupku). Na Črni prsti je redka. Zanesljivo raste blizu poti, ki se s prevala med to goro in prvo zahodno vzpetino Ježem spušča proti Kozjemu robu oz. Planini Osredki.

Moraine anemone (*Anemone baldensis*) is found on scree and very stony and moist grasslands with rust-coloured sedge (*Carex ferruginea*). After it withers, it forms characteristic fruits (beaked achenes in a round cluster). It is a rare species on Črna Prst. It definitely grows near the path that leads from the pass between Črna Prst and Jež, the first peak to the west, towards the ridge of Kozji Rob and Planina Osredki (mountain pasture).

Izrodna zlatica / Hybrid buttercup (*Ranunculus hybridus*)

Izrodna zlatica (*Ranunculus hybridus*) tudi spada v družino zlatičevk, in je na Črni prsti in sosednjih gorah razmeroma pogosta v kamnitih alpskih tratah, kjer prevladujejo vednozeleni, čvrsti ali ostri šaš (*Carex sempervirens*, *C. firma*, *C. mucronata*). Cveti zgodaj in jo po odvetu prepoznamo po pritličnih modrozelenih listih, ki imajo značilno prečno ledvičasto obliko.

Hybrid buttercup (*Ranunculus hybridus*) also belongs to the buttercup family and is quite common on Črna Prst and the neighbouring peaks, growing on rocky alpine meadows with dominant species like evergreen sedge, dwarf pillow sedge and pointed sedge (*Carex sempervirens*, *C. firma*, *C. mucronata*). It flowers early, and after withering is recognizable by its low blue-green leaves with typical diagonal reniform.

Alpski kosmatinec / Southeast-Alpine anemone (*Pulsatilla alpina* subsp. *austroalpina*)*

Alpski kosmatinec (*Pulsatilla alpina* subsp. *austroalpina*)* je zlatičevka, ki jo na travniščih Črne prsti in njenih sosedov skoraj ne moremo spregledati, tako v času gorske pozne pomladi in zgodnjega poletja, ko cveti, kot tudi pozneje, ko jo prepoznamo po značilnih plodnih »metlicah«.

Southeast-Alpine anemone (*Pulsatilla alpina* subsp. *austroalpina*)* is a buttercup that cannot be missed on the grasslands of Črna Prst and its neighbours. It blooms in the late mountain spring and early summer, and is also recognizable by its typical seedheads.

Platanolistna zlatica / Large white buttercup (*Ranunculus platanifolius*)*

Platanolistna zlatica (*Ranunculus platanifolius*)* je značilna predvsem za gorsko-podvisokogorski pas, za visoko steblikovje, grmišča (ruševje, zelenojelševje) ter bukove in smrekove gozdove. Pod Črno prstjo je pogosta.

Large white buttercup (*Ranunculus platanifolius*)* is typical mostly in the alpine-subalpine belt with tall herb communities, shrubs (dwarf pine, green alder) and beech and spruce forests. It is common under Črna Prst.

Koroška zlatica / Carinthian buttercup (*Ranunculus carinthiacus*)*

Na podobnih, a ponekod bolj vlažnih ali manj kamnitih travniščih z več humusa raste prav tako rumeno cvetoča koroška zlatica (*Ranunculus carinthiacus*)*, medtem ko belo cvetoča Traunfellnerjeva zlatica (*Ranunculus traunfellneri*)* naseljuje predvsem vlažen grušč, snežne dolinice in skalne razpoke; pogostejša je na obojni bohinjski strani Črne prsti.

Traunfellnerjeva zlatica / Traunfellner's buttercup (*Ranunculus traunfellneri*)*

On similar, but somewhat moister or less stony grasslands with more humus grows the yellow flowering Carinthian buttercup (*Ranunculus carinthiacus*)*, while the white flowering Traunfellner's buttercup (*Ranunculus traunfellneri*)* grows mostly on moist gravel, in snow beds and in rock crevices, predominantly on the shady, Bohinj side of Črna Prst.

Julijska orlica (*Aquilegia iulia*) je zelo znamenita zlatičevka, saj je slovenski endemit, z znanimi nahajališči le v Julijskih in Kamniških Alpah ter v Trnovskem gozdu. Do nedavna smo jo uvrščali v takson *A. bertolonii*, ki ima jugozahodnoalpsko in severnoapeninsko razširjenost (Podobnik in sod., 2013). Najbližje Črni prsti raste julijska orlica na meliščih nad Žalostnico, na in pod grebenom med Čétrtom in Konjskim vrhom.

Julian columbine (*Aquilegia iulia*) is a very famous member of the buttercup family, because it is a Slovenian endemic with known localities only in the Julian and Kamnik Alps and on the Trnovski Gozd plateau. Until recently it was determined as *Aquilegia bertolonii*, which has populations in the south-western Alps and the northern Apennines (Podobnik et al., 2013). *Aquilegia iulia* grows closest to Črna Prst on the screes above Žalostnica, as well as on and under the ridge between the peaks of Čétrt and Konjski Vrh.

Julijska orlica / Julian columbine (*Aquilegia iulia*)

Petkovškov mak (*Papaver alpinum* subsp. *victoris*) sodi v družino makovk (*Papaveraceae*) in je endemit južnih Julijskih Alp (Bohinjsko-Tolminske gore, Krnsko pogorje). To je tipična vrsta melišč, ki je na Črni prsti in pod njenimi vzhodnimi sosedami ne poznamo, pač pa na obsežnem melišču pod Čétrtom (Žalostnica), kjer raste v zanj značilni združbi s Kernerjevim mošnjakom (*Thlaspi minimum*, sin. *T. kernerii*).

Petkovšek's poppy (*Papaver alpinum* subsp. *victoris*) belongs to the poppy family (*Papaveraceae*) and is an endemic to the southern Julian Alps (Bohinj-Tolmin mountains, Krn mountain range). This is a typical scree species that is not known on Črna Prst or under its eastern neighbours; this endemic grows on the vast scree below Čétrt (Žalostnica) in its typical community with Kerner's pennycress (*Thlaspi minimum*, syn. *T. kernerii*).

Petkovškov mak / Petkovšek's poppy (*Papaver alpinum* subsp. *victoris*)

Kratkodlakava popkoresa / Short-haired sandwort (*Moehringia villosa*)

Kratkodlakava popkoresa (*Moehringia villosa*) je klinčnica (*Caryophyllaceae*), ki jo pogosto povezujemo s Črno prstjo. Vendar je ob običajnih poteh na to goro ne bomo opazili, prav tako ne na njenem vrhu. Raste v navpičnih skalnih razpokah v Homah pod Črno goro, v ostenju Soštarja (varstveni območji), v prisojnem skalovju nekoliko pod zgornjo gozdno mejo nad Kalom, najbližje planinski poti pa v skalovju blizu Babjega zoba in pod Korom, in je endemit s potrjenimi nahajališči le v južnih Julijskih Alpah (od prelaza Vrh Bače do Rdečega roba, nad dolinami Bače, Tolminke in Zadlaščice) in njihovem prigorju (Hoč, Porezen, Kojca). Na meliščih pod Črno prstjo raste tudi resasta popkoresa (*Moehringia ciliata*); prav tako je v gorskem pasu in tudi višje pogosta mahovna popkoresa (*Moehringia muscosa*).

Short-haired sandwort (*Moehringia villosa*) is a carnation (*Caryophyllaceae*), often associated with Črna Prst. However, you cannot see it on the regular paths up the mountain or on its peak. It grows in vertical rock crevices on Home under Črna Gora, in the rock wall of Soštar (both are areas of protection), in the sunny rocks just above the upper tree line above Kal, and is an endemic with confirmed localities only in the southern Julian Alps (from the Vrh Bače pass towards Rdeči rob, above Bača, Zadlaščica and Tolminka Valleys), and their foothills (Hoč, Porezen, Kojca). On the scree below Črna Prst you can also find ciliate sandwort (*Moehringia ciliata*), and in the montane belt and higher a mossy sandwort (*Moehringia muscosa*) often grows.

Avstrijska črvinka (*Minuartia austriaca*)

Avstrijska črvinka (*Minuartia austriaca*) je klinčnica, ki raste predvsem na meliščih, redkeje tudi na zelo kamnitih visokogorskih travniščih. Na Črni prsti in v njeni soseščini ima raztresena nahajališča na gorenjskih in primorskih pobočjih.

Minuartia austriaca is a member of the carnation family that grows mostly on screes and, rarely, also on very stony alpine grasslands. There are scattered localities on the Gorenjska and Primorska side of Črna Prst and in its surroundings.

Alpski rožni koren / Rose root (*Rhodiola rosea*)*

Alpski rožni koren (*Rhodiola rosea*)* sodi v družino tolstičevk (*Crassulaceae*). Na Črni prsti je pogosta vrsta na vlažnem grušču, v združbah visokih steblik in grmišč: zelene jelše, Waldsteinove in velikolistne vrbe, kranjske kozje češnje. Na vzhodnem pobočju Lisca raste tudi v združbi skalnega grozdiča (*Ribes petraeum*), ki je redek v tem delu Julijskih Alp. V isto družino sodita tudi dve homulici, črnikasta (*Sedum atratum*) in španska (*S. hispanicum*), ki tu in tam, prva še redkeje, uspevata pod Črno prstjo.

Rose root (*Rhodiola rosea*)* belongs to the stonecrop family (*Crassulaceae*). It is a common species on the moist gravel of Črna Prst, growing in communities of tall herbs and shrubs (*Alnus viridis*, *Salix waldsteiniana*, *S. appendiculata*, and *Rhamnus fallax*). On the eastern slopes of the Liseč mountain the rose root also grows in a community of rock currant (*Ribes petraeum*), which is very rare in this part of the Julian Alps. This family also includes two stonecrops, namely the dark stonecrop (*Sedum atratum*) and the Spanish stonecrop (*S. hispanicum*), which grow here and there (the dark stonecrop less commonly) under Črna Prst.

Homulični kamnokreč / Eastern saxifrage (*Saxifraga sedoides*)

Homulični kamnokreč (*Saxifraga sedoides*) spada v družino kamnokrečevk (*Saxifragaceae*). Na Črni prsti uspeva na vlažnih meliščih, skalovju, v snežnih dolinicah, predvsem v severnem ostenju in pod njim. Na podobnih rastiščih, a le posamično in redkeje raste tudi oklepasti kamnokreč (*Saxifraga androsacea*). Homuličnemu kamnokreču nekoliko podoben je Hohenwartov kamnokreč (*S. hohenwartii*). Edini dokaz za njegovo uspevanje na Črni prsti je za zdaj herbarijski primerek Alfonza Gspana iz leta 1908. Če ni prišlo do pomote pri herbarijski etiketi, je Črna prst edino nahajališče tega jugovzhodnoalpskega endemita v Julijskih Alpah. Vlažna rastišča in dolomitne izvire porašča zvezdasti kamnokreč (*Saxifraga stellaris* subsp. *alpigena*); najdemo ga v Žalostnici pod Četrto.

Eastern saxifrage (*Saxifraga sedoides*) belongs to the *Saxifragaceae* family. It grows on moist screes, rocks, in snow beds and mostly in and under the northern rock wall of Črna Prst. On similar sites, but individually and less commonly grows the scree saxifrage (*Saxifraga androsacea*). Eastern saxifrage should not be mistaken for the similar *Saxifraga hohenwartii*. The only proof of its existence on Črna Prst is a herbarium sample from 1908, preserved by Alfonz Gspan. If the herbarium label has correct data, Črna Prst is the only locality of this southeastern-Alpine endemic in the Julian Alps. Moist sites and springs are overgrown with starry saxifrage (*Saxifraga stellaris* subsp. *alpigena*) which is found in Žalostnica under Četrto.

Našršeni kamnokreč / Dolomite saxifrage (*S. squarrosa*)

Vednozeleni kamnokreč / Yellow mountain saxifrage (*Saxifraga aizoides*).

Hostov kamnokreč / encrusted saxifrage (*Saxifraga hostii*)*

Hostov kamnokreč (*Saxifraga hostii*)* ima v primerjavi s podobnimi kamnokreči najvišje steblo in največje pritlične rozete. Značilen je za skalne razpoke, pogosto je v gorskem pasu, včasih tudi nižje. V skalovju vršnega dela Črne prsti bomo kot prejšnjega opazili nasršeni in skorjasti kamnokreč (*S. squarrosa*, *S. crustata*), na nekaj krajih raste tudi grozdasti kamnokreč (*S. paniculata*). Na bolj vlažnih osojnih rastiščih, zlasti travniščih z rjastorjavim šašem in poraslih meliščih, je pogost vednozeleni kamnokreč (*S. aizoides*). Ob poteh na našo goro bomo še v gozdnem pasu ali malo nad njim, če bomo pozorni, zagotovo našli tudi okroglostni in klinolistni kamnokreč (*S. rotundifolia*, *S. cuneifolia*).

Compared to other saxifrage plants, encrusted saxifrage (*Saxifraga hostii*)* has the longest stem and the largest rosette near the soil. It is characteristic of rock crevices and often grows in the montane belt, sometimes also at lower altitudes. In the rocks of Črna Prst's summit area you can find the Dolomite saxifrage and encrusted saxifrage (*S. squarrosa*, *S. crustata* respectively), as well as the lifelong saxifrage (*S. paniculata*) in some places. Yellow mountain saxifrage (*S. aizoides*) often grows in moist, shady sites, especially grasslands with rust-coloured sedge (*Carex ferruginea*) and overgrown screes. Along the paths to our mountain, in the forest belt or just above it, you can see the round-leaved saxifrage and shield-leaved saxifrage (*S. rotundifolia*, *S. cuneifolia* respectively), if you pay attention.

Clusijev prstnik (*Potentilla clusiana*) je rožnica (*Rosaceae*), ki je značilna za združbe skalnih razpok, predvsem v visokogorju in na karbonatni podlagi. Skupaj z Zoisovo zvončico (*Campanula zoysii*) tvorita v skalovju Črne prsti in sosedov (Čétrrt, Zovh/Rušni vrh) združbo, ki jo uvrščamo v asociacijo *Potentillo clusianae-Campanuletum zoysii*. Med prstniki na Črni prsti in pod njo uspevajo še Crantzev (*P. crantzii*), zlati (*P. aurea*), predalpski prstnik (*P. caulescens*) in srčna moč (*P. erecta*). Na Črni prsti naj bi proti koncu 19. stoletja rasla tudi triglavska roža (*P. nitida*) - Zahn (1895). Zdaj jo opazimo le na grebenu med Čétrrtom in Konjskim vrhom, kjer najdemo tudi progasti volčin (*Daphne striata*).

Clusius' cinquefoil (*Potentilla clusiana*) belongs to the rose family (*Rosaceae*) and is characteristic for communities in rock crevices, mostly in the alpine belt and on the carbonate ground. Together with Zois' bellflower (*Campanula zoysii*) it forms a community (*Potentillo clusianae-Campanuletum zoysii*), which is often found in the rocks of Črna Prst and its neighbouring peaks (Čétrrt, Zovh/Rušni Vrh). Other cinquefoils on Črna Prst and its foothills include Crantz's cinquefoil (*P. crantzii*), golden cinquefoil (*P. aurea*), white cinquefoil (*P. caulescens*) and erect cinquefoil (*P. erecta*). It is believed that a shining cinquefoil (*P. nitida*) also grew on Črna Prst towards the end of the 19th century (Zahn, 1895). At present it can only be seen on the ridge between the peaks of Čétrrt and Konjski Vrh, where the fairy garland flower (*Daphne striata*) also grows.

Clusijev prstnik / Clusius' cinquefoil (*Potentilla clusiana*)

Bleda detelja / Pale clover (*Trifolium pallescens*)

Bleda detelja (*Trifolium pallescens*) je metuljnica (*Fabaceae*), ki raste le v gorah in navadno porašča vlažen grušč, travišča in kotanje, kjer se dolgo v poletje zadržuje sneg. Na Črni prsti so taka rastišča na vrhu gore, še posebej v kotanji pod planinsko kočo in v žlebu s črnim laporovcem, po katerem ima gora ime.

Pale clover (*Trifolium pallescens*) belongs to the bean family (*Fabaceae*) and only grows in mountains, usually on moist gravel in alpine swards and snow beds. Such localities are at the summit of Črna Prst, especially in the hollow below the mountain hut and in the gully with black marlstone from which the mountain gets its name (black = črn in Slovenian).

Noriška detelja / Cream clover (*Trifolium noricum*)

Noriška detelja (*Trifolium noricum*) je v primerjavi z bledo deteljo višja, ima večje ovršno socvetje in je dlakava. Njena rastišča so predvsem kamnita travišča. Na Črni prsti je ni težko opaziti na nekaj krajih na vzhodnem in zahodnem grebenu.

Cream clover (*Trifolium noricum*) is taller than the pale clover, has a larger terminal inflorescence and is hairy. It mostly grows on stony subalpine-alpine grasslands. It is immediately noticeable in some places on the eastern and western ridges of Črna Prst.

Pirenejska osivnica (*Oxytropis neglecta*, sin. *O. pyrenaica*) je metuljnica, ki navadno uspeva na kamnitih alpskih tratah, tudi v blazinastem rastjuolic in pomolov visokogorskih grebenov. Na Črni prsti jo zlahka opazimo v združbi z nekoliko pogostejšo srebrno krvomočnico (*Geranium argenteum*).

Oxytropis neglecta (syn. *O. pyrenaica*) belongs to the bean family and usually grows in stony alpine swards and heathlands of mountain ridges. It can easily be spotted on Črna Prst in community with the more frequently found silvery crane's bill (*Geranium argenteum*).

Pirenejska osivnica (*Oxytropis neglecta*, sin. *O. pyrenaica*)

Alpska medenica (*Hedysarum hedysaroides*) spada v družino metuljnic in je značilna vrsta vlažnih podvisokogorsko-visokogorskih kamnitih travišč. Na Črni prsti na vršnem grebenu in na policah osojnega ostenja raste predvsem njena podvrsta visoka alpska medenica (*H. hedysaroides* subsp. *exaltatum*); precej nahajališč je v Škrilju in na osojah pod Rušnim vrhom/Zovhom, manjše tudi na Čétrtu.

Alpine sainfoin (*Hedysarum hedysaroides*) belongs to the bean family and is characteristic of moist subalpine-alpine stony grasslands. On the summit ridge of Črna Prst and its ledges in the shady rock wall its subspecies, the tall alpine sainfoin (*H. hedysaroides* subsp. *exaltatum*) grows; many localities are in Škrilje and on the shady slopes under the peak of Rušni Vrh/Zovh, and a smaller site is also on Čétrtu.

Alpska medenica / Alpine sainfoin (*Hedysarum hedysaroides*)

Rumeni grahor (*Lathyrus occidentalis* s. lat., sin. *L. ochraceus* s. lat.)* je prav tako metuljnica precej vlažnih rastišč visokega steblikovja, grmišč, tudi travišč rjastorjavega šaša, predvsem v gorskem in podvisokogorskem pasu. Pod Črno prstjo je ta grahor, ki ga je na podvrstni ravni včasih težko zanesljivo določiti, razširjen tako na osojnih kot prisojnih pobočjih.

Taxon *Lathyrus occidentalis* s. lat. (syn. *L. ochraceus* s. lat.)* also belongs to the bean family and grows in moist localities of tall herb communities, shrubs, and grasslands with rust-coloured sedge (*Carex ferruginea*), mostly in the montane and subalpine belts. Under Črna Prst this vetchling (pea), which can sometimes be difficult to differentiate in the range of subspecies, grows on both sunny and shady slopes.

Rumeni grahor (*Lathyrus occidentalis* s. lat., sin. *L. ochraceus* s. lat.)*

Žarkasta košeničica ali omelika / Rayed broom (*Genista radiata*)

Prav nobena redkost ni še ena metuljnica, do 100 cm visok grm, žarkasta košeničica ali omelika (*Genista radiata*), ki v drugi polovici junija porumeni prisojna kamnita pobočja, melišča in travišča ob gozdni meji in nad njo. Precej bolj redka rumeno cvetoča metuljnica je kimastoplodni grahovec (*Astragalus penduliflorus*). Raste na gorsko-podvisokogorskih traviščih, na prisojnih pomolih in v grapah pod Vrhom Krevl (pri Kobli), Šoštarjem (Kucer, Blesar) in Matajurskim vrhom/Hohkovblom (Bizle). V širšem smislu ga tudi prištevamo k redkostim bogatega rastlinstva Črne prsti.

There is another bean plant which is no rarity – it is a bush growing up to 100cm, called rayed broom (*Genista radiata*), which colours the sunny stony slopes, scree and grasslands at the tree line and above yellow in the second half of June.

Much more rare yellow flowering bean is the *Astragalus penduliflorus*. It grows on montane and subalpine grasslands, on shady ledges and in ravines under the peaks Vrh Krevl (near Kobla), Šoštar (Kucer, Blesar) and Matajurski Vrh/Hohkovbl (Bizle). In broader terms it can be classified as a rarity among the rich flora of Črna Prst.

Gozdna krvomočnica / Wood crane's bill (*Geranium sylvaticum*)*

Gozdna krvomočnica (*Geranium sylvaticum*)* je značilnica visokega steblikovja, vlažnih gorskih grmišč ter gozdov, in je na Črni prsti pogosta, še posebej na njenih osojnih pobočjih.

Wood crane's bill (*Geranium sylvaticum*)* is typical of tall herb communities, moist montane shrubs and forests, and is commonly found on Črna Prst, especially on its shady slopes.

Srebrna krvomočnica / Silvery crane's bill (*Geranium argenteum*)

Srebrna krvomočnica (*Geranium argenteum*) spada v družino krvomočničevk (*Geraniaceae*) in je ena izmed najbolj očitnih in lahko prepoznavnih posebnosti rastlinstva Črne prsti. V Sloveniji so znana nahajališča samo še v Krnskem pogorju in na Breginjskem Stolu. Raste tudi v neposredni bližini kočice Zorka Jelinčiča, na zanjo značilnih rastiščih, kamnitih tratah s plitvo prstjo in tudi v snežnih dolinicah. Cveti od junija do avgusta, zato je veliko priložnosti za fotografiranje.

Silvery crane's bill (*Geranium argenteum*) belongs to the family of *Geraniaceae* and is one of the most noticeable and easily recognizable typical plants on Črna Prst. Known localities in Slovenia remain only in the Krn mountain range and on the Mt. Breginjski Stol. It also grows in the immediate surroundings of Zorko Jelinčič mountain hut, in its characteristic sites: stony swards with shallow soil and in snow beds. Silvery crane's bill blooms from June to August, which gives you plenty of opportunities for taking photographs.

Bavarski zali kobulček / Masterwort (*Astrantia bavarica*)

Bavarski zali kobulček (*Astrantia bavarica*) sodi v družino kobulnic (*Apiaceae*), razširjen je le v Vzhodnih Alpah. Na Črni prsti ga najlažje opazimo na kamnitih traviščih z vednozelenim šašem, ponekod tudi v visokem steblikovju, med ruševjem in zelenojelševjem. Prvi ga je na tej gori (in na Poreznu) opazil Jurij Dolliner in ga imenoval *Astrantia gracilis* (1856). A to ime je bilo že uporabljeno za drugo vrsto, zato so zanj pozneje izbrali zdaj veljavno (Praprotnik, 2012).

Masterwort (*Astrantia bavarica*) belongs to the parsley family (*Apiaceae*), and is native to the Eastern Alps. It is most easily recognizable on stony grasslands with evergreen sedge (*Carex sempervirens*) on Črna Prst, and sometimes it also grows in tall herb communities, dwarf pine shrubs and green alder shrubs. The first who find it on this mountain (and on Porezen) was Jurij Dolliner, who named it *Astrantia gracilis* (1856). However, this name had already been used for another species, so the currently valid name was subsequently chosen (Praprotnik, 2012).

Alpska možina / Alpine sea holly (*Eryngium alpinum*)

Alpska možina (*Eryngium alpinum*), tudi kraljica planin, prav tako sodi v družino kobulnic. Je redka in ogrožena vrsta slovenskih gora z največ potrjenimi nahajališči v zadnjih letih prav v sosesčini Črne prsti: Slatnik, Šavnik, Krevle (Kobla), preval med Šoštarjem in Zovhom/Rušnim vrhom, Štuke nad Kalom, Home (pod Črno goro), Kozji rob, Lisec, Planina Osredki. Štuke, Lisec in Home so tudi njena varstvena območja. Ob označenih planinskih poteh jo opazimo pri spomeniku Ivo Šorliju, kjer so jo pred leti nasadili in se spontano širi. Raste v nekoliko vlažnih traviščih skupaj z rjastorjavim šašem in v steblikovju z vanežem (*Allium victorialis*) na gozdni meji, malo pod in malo nad njo.

Alpine sea holly (*Eryngium alpinum*), known as the queen of the mountain pastures, also belongs to the parsley family. It is a rare and endangered species in the Slovenian mountains, with the most confirmed localities in recent years in the surroundings of Črna Prst: Slatnik, Šavnik, Krevle (Kobla), the pass between Šoštar and Zovh/Rušni Vrh, Štuke above Kal, Home (under Črna Gora), Kozji Rob, Lisec, and Planina Osredki. Štuke, Lisec and Home are also its areas of protection. Along the marked paths it can be seen at the Ivo Šorli monument, where it was planted a few years ago and is now spreading spontaneously. It grows in rather moist grasslands together with rust-coloured sedge (*Carex ferruginea*) and in tall herb communities with Alpine leek (*Allium victorialis*) at the tree line and just above and below it.

Avstrijska obočnica (*Pleurospermum austriacum*)*

Villarovo trebelje / Alpine chervil (*Chaerophyllum villarsii*)

Villarovo trebelje (*Chaerophyllum villarsii*) in dišeči kromać (*Myrrhis odorata*) sta na Črni prsti pogosti in vpadljivi kobulnici s podobnimi ekološkimi potrebami in podobno združbeno navezanostjo. Zlahka ju razlikujemo. Če povohamo med prsti pomečkana njuna lista, bomo takoj vedeli, katera ima v svojem imenu besedo »dišeči«. Dišeči kromać vsebuje hlapno eterično olje, katerega vonj spominja na janež. Cenijo ga tudi v zeliščarstvu in ponekod celo gojijo. Dišeči kromać še posebej obilno raste na grobem grošču na severozahodnih pobočjih Rušnega vrha/Zovha.

Alpine chervil (*Chaerophyllum villarsii*) and sweet cicely (*Myrrhis odorata*) are commonly found on Črna Prst and are easily noticeable plants of the parsley family, with similar ecological needs and community attachment. They are easily differentiated. If you crush the leaves in your hand and smell them, you will immediately know which one is named "sweet". Sweet cicely contains volatile essential oils whose scent resembles anise. It is also valued in herbalism and is even cultivated in some areas. Sweet cicely is especially abundant on coarse gravel on the north-western slopes of Rušni Vrh/Zovh.

Avstrijska obočnica (*Pleurospermum austriacum*)* je košata kobulnica, značilna za podvisokogorske gozdove, grmišča, visoko steblikovje in vlažna osojna travišča. Na naših poteh na Črno prst jo bomo verjetno srečali, kot tudi še nekatere vrste iz te družine, na primer navadno zdravilko (*Libanotis sibirica* s. lat.), bleščečo velestiko (*Ligusticum seguieri*), gorski, širokolistni in siljelstni jelenovec (*Laserpitium siler*, *L. latifolium*, *L. peucedanoides*).

*Pleurospermum austriacum** is a bushy plant of the parsley family, typical of subalpine forests, shrubs, tall herb communities and moist shady grasslands. You will definitely see it along the paths to Črna Prst, and also some other plants of this family, such as *Libanotis sibirica* s. lat., *Ligusticum seguieri*, laserwort, broad-leaved sermountain and white laserwort (*Laserpitium siler*, *L. latifolium*, *L. peucedanoides* respectively).

Skalna prerast (*Bupleurum petraeum*)*

Skalna prerast (*Bupleurum petraeum*)* je kobulnica in značilnica podvisokogorsko-visokogorskih združb skalnih razpok in kamnitih travišč. Pogostejša je na prisojnih pobočjih grebena med Soštarjem, Črno prstjo in Čétrtom. Tam jo opazimo tudi tik ob planinski poti, še posebej v zrelem poletju, ko postanejo rumeno-zeleni kobuli bolj opazni, saj so črtalasti listi nekoliko podobni listom trav ali šašev. V skalnih razpokah gorskega pasu do zgornje gozdne meje opazimo še eno kobulnico, skalno jelenko (*Athamanta turbith*), na visokogorskih meliščih pa njeno bližnjo sorodnico alpsko jelenko (*A. cretensis*).

*Bupleurum petraeum** is a member of the parsley family and is typical of subalpine-alpine communities in rocky crevices and on stony grasslands. It is more common on the sunny sides of the ridge between Soštar, Črna Prst and Čétrt. There it can be seen close to the mountain path, especially in high summer when its yellow-green umbels become more noticeable, while its long, narrow leaves are similar to the leaves of grasses or sedges. In the rocky crevices in the montane belt up to the upper tree line you will notice another member of the parsley family, *Athamanta turbith*, and on alpine screes its relative *Athamanta cretensis*.

Pirejska vijolica (*Viola pyrenaica*)

Bohinjski ali rožnordeči dežen (*Heracleum austriacum* subsp. *siifolium*)

Bohinjski ali rožnordeči dežen (*Heracleum austriacum* subsp. *siifolium*) je kobulnica in endemit jugovzhodnih Alp. Je značilnica podvisokogorsko-visokogorskih travišč s prevladujočima vednozelenim ali rjastorjavim šašem. Raste tudi v združbah visokih steblik in ponekod v vrzelih med ruševjem. Na pobočjih Črne prsti in njenih sosedov jo najlažje prepoznamo po značilnih enkrat pernatu deljenih listih in po rožnatih cvetovih v do 10 cm širokih kobulih. Njegov mogočnejši sorodnik (po velikosti listov in socvetja), Pollinijev dežen (*Heracleum sphondylium* subsp. *pollinianum*), raste na meliščih in v visokem steblikovju.

Heracleum austriacum subsp. *siifolium* is another member of the parsley family and is endemic to the Southeastern Alps. It is a characteristic species of subalpine-alpine grasslands with prevailing evergreen and rust-coloured sedge (*Carex sempervirens*, *C. ferruginea*). It also grows in tall herb communities and in gaps between the dwarf pine. On the slopes of Črna Prst and its neighbours, you can easily spot it due to its characteristic feathery leaves and pink flowers in umbels up to 10cm wide. Its mightiest relative (in terms of leaf size and inflorescence) is *Heracleum sphondylium* subsp. *pollinianum*, which grows on screes and in tall herb communities.

Pirejska vijolica (*Viola pyrenaica*) iz družine vijoličevk (*Violaceae*) je do nedavnega veljala za veliko redkost slovenskega rastlinstva z enim samim znanim nahajališčem na grobem grušču v Homah pod Črno goro. Po prvi najdbi tudi v Krnskem pogorju se je število njenih znanih nahajališč kmalu precej povečalo, tudi v sosesčini Črne prsti, tako na osojnih kot prisojnih pobočjih. So pa ta nahajališča navadno še v gorskem pasu ali celo nižje, ne pa na samem vrhu gore. Raste v različnih združbah na plitvih, gruščnatih tleh. Med njenimi sorodnicami na Črni prsti najpogostejše opazimo rumeno cvetočo dvocvetno vijolico (*Viola biflora*), značilnico vlažnih grmišč (zelenojelševja) in visokih steblik.

Until recently, *Viola pyrenaica* from the *Violaceae* family was considered a great rarity among Slovenian flora with only one known locality: on coarse gravel in Home under Črna Gora. But after its first sighting in the Krn mountain range the number of known localities soon considerably increased, even on sunny and shady slopes in the surroundings of Črna Prst. These sites are located in the montane belt or even lower, but not at the summit of the mountain. It grows in different communities on shallow, gravelly soils. On Črna Prst you can most commonly see its relative, the yellow two-flower violet (*Viola biflora*), typical of green alder shrubs on moist soil and tall herb communities.

Predalpski popon / Alpine sunrose (*Helianthemum alpestre*)

Blesteči popon / The shiny rock rose (*Helianthemum nummularium* subsp. *glabrum*, sin. *H. nitidum*).

Predalpski popon (*Helianthemum alpestre*) sodi v družino brškinovk (*Cistaceae*) in je tipična vrsta visokogorskega pasu, kamnitih travišč in skalnih razpok. Na Črni prsti je pogost, najbolj opazen je v združbi skupaj s srebrno krvomočnico in pirenejsko osivnico. Še pogostejši je velecvetni popon (*H. nummularium* subsp. *grandiflorum*), ki je ena izmed stalnih vrst vednozelenega šašja. Na Črni prsti in sosednjem Zovhu/Rušnem vrhu uspeva tudi njemu podobna podvrsta blesteči popon (*Helianthemum nummularium* subsp. *glabrum*, sin. *H. nitidum*). Podatek o njegovem uspevanju je prvi objavil avstrijski botanik Erwin Janchen (1909), primerke teh rastlin pa je nabral Karl Rechinger.

Alpine sunrose (rock rose) (*Helianthemum alpestre*) belongs to the rock rose family (*Cistaceae*) and is a typical species of the alpine belt, stony swards and rock crevices. It is common on Črna Prst and most noticeable in community with *Geranium argenteum* and *Oxytropis neglecta*. Even more common is the common sunrose (rock rose) (*H. nummularium* subsp. *grandiflorum*), one of the regular species of evergreen sedge community. A similar subspecies, the shiny rock rose (sunrose) (*Helianthemum nummularium* subsp. *glabrum*, syn. *H. nitidum*) also grows on Črna Prst. The first record of its growth was published by an Austrian botanist, Erwin Janchen (1909), and samples of these plants were gathered by Karl Rechinger.

Bela nočnica (*Hesperis candida*)*

Bela nočnica (*Hesperis candida*)* je zelo lepo cvetoča križnica (*Brassicaceae*), ki raste predvsem v vlažnih gozdovih plemenitih listavcev in v visokem steblikovju. Njena nahajališča pod Črno prstjo so do nadmorske višine okoli 1650 m, v združbah visokih steblik in v grmiščih jerebika, zelene jelše in kranjske kozje češnje.

*Hesperis candida** is a beautiful flowering crucifer (*Brassicaceae*), growing mostly in moist forests of noble hardwoods and in tall herb communities. Its localities under Črna Prst reach up to an altitude of 1650m, and it grows in communities of tall herbs and among shrubs of *Sorbus aucuparia*, *Alnus viridis* and *Rhamnus fallax*.

Bohinjski repnjak (*Arabis vochinensis*)*

Bohinjski repnjak (*Arabis vochinensis*)* je križnica, ki jo je v bohinjskih gorah prvi odkril in opisal Scopoli (1772). Raste predvsem na vlažnih kamnitih traviščih. Ker cveti zgodaj (konec maja, junija), jo na Črni prsti v glavni vegetacijski sezoni (julija) zlahka spregledamo. Precej bolj opazen in pogost je njen sorodnik z večjim stebлом, listi in cvetovi, alpski repnjak (*Arabis alpina*).

*Arabis vochinensis** is a crucifer that was discovered in the Bohinj mountains and described by Scopoli (1772). It mostly grows on moist stony grasslands. Because it blooms early (at the end of May and in June), it can be easily overlooked on Črna Prst in the main flowering season (July). A lot more obvious and common is its relative with a longer stem, and bigger leaves and flowers – the Alpine rock-cress (*Arabis alpina*).

Malocvetni repnjak
(*Arabis pauciflora*, sin. *Fourraea alpina*)

Malocvetni repnjak (*Arabis pauciflora*, sin. *Fourraea alpina*) je južnoevropska gorska vrsta, ki jo pod Črno prsti in sosednjimi gorami poznamo predvsem na prisojnih pobočjih, v kamnitih traviščih (najvišje pod Čétrtom, skoraj 1800 m visoko), v združbah visokih steblik, v vrzelastih gorskih grmiščih in gozdovih.

Arabis pauciflora (syn. *Fourraea alpina*) is a south European montane species, inhabiting mostly sunny slopes under Črna Prst and the neighbouring mountains, stony grasslands (up to Čétrt at an altitude of almost 1800m), communities of tall herbs, gaps in montane shrubs and forests.

Kernerjev mošnjak / Kerner's pennycress
(*Thlaspi minimum*, sin. *T. kernerii*)

Kernerjev mošnjak (*Thlaspi minimum*, sin. *T. kernerii*) je jugovzhodnoalpska križnica visokogorskih melišč, ki jo najbližje Črne prsti poznamo pod goro Čétrt – pod Vratu in v Žalostnici. Je značilnica združbe s Petkovškovim makom (*Papaveri victoris-Thlaspietum kernerii*).

Kerner's pennycress (*Thlaspi minimum*, syn. *T. kernerii*) is a crucifer in the Southeastern Alps inhabiting alpine screes and growing under the mountain of Čétrt – under Vrata and in the Žalostnica hollow. It usually grows in a community with Petkovšek's poppy (*Papaveri victoris-Thlaspietum kernerii*).

Pirenejski kamnokras / Pyrenean whitlow grass
(*Petrocallis pyrenaica*)

Pirenejski kamnokras (*Petrocallis pyrenaica*) je tipična visokogorska križnica. Največkrat jo opazimo na gorskih grebenih, na drobnem grušču in v skalnih razpokah. S svetlorožnatimi cvetovi je resnično okras v gorski pozni pomladi in zgodnjem poletju. Prav na Črni prsti zanjo ni primernih rastišč, pač pa so zahodno od nje, še posebej na grebenih Ježa in Čétrta.

Pyrenean whitlow grass (*Petrocallis pyrenaica*) is a typical alpine crucifer. It can mostly be seen on mountain ridges, fine gravel and in rock crevices. With its light pink flowers it is a true gem in late spring and early summer in the mountains. There are no suitable localities for it on Črna Prst, so it grows to the west, especially on the ridges of Jež and Čétrt.

Bleščeči grintavec / Glossy scabious (*Scabiosa lucida*)

Bleščeči grintavec (*Scabiosa lucida*) sodi v družino ščetičevk (*Dipsacaceae*) in je zaradi poznega cvetenja med bolj opaznimi avgustovskimi rožami na Črni prsti in na traviščih na prisojnih pobočjih grebena proti Čétru in Konjskemu vrhu.

Glossy scabious (*Scabiosa lucida*) is a member of the teasel family (*Dipsacaceae*) and its late blooming makes it one of the most noticeable August flowers on Črna Prst and the grasslands on the sunny side of the ridge towards Čétrt and Konjski Vrh.

Navadni alpski zvonček / Alpine snowbell
(*Soldanella alpina*)

Najmanjši alpski zvonček / Least snowbell
(*Soldanella minima*)

Navadni alpski zvonček (*Soldanella alpina*) je jegličevka (*Primulaceae*), ki je poleg nunke (*Crocus albiflorus*) ena izmed prvih spomladanskih rož tudi na Črni prsti. Odžene in zacveti takoj ko skopni sneg. Navadno raste na krajih, kjer se ta dolgo zadržuje (snežne dolinice, kotanje, vlažen ustaljen grušč). Najmanjši alpski zvonček (*Soldanella minima*) raste na podobnih rastiščih kot navadni in tudi v vlažnih skalnih razpokah; opazimo ga na primer na strmih osojnih pobočjih Zovha/Rušnega vrha vzhodno od Črne prsti.

Alpine snowbell (*Soldanella alpina*) is a member of the primrose family (*Primulaceae*), which is one of the first spring flowers to bloom on Črna Prst, together with white crocus (*Crocus albiflorus*). It sprouts and blooms as soon as the snow melts. It usually grows in places where the snow melts slowly (snow beds, hollows, moist gravel). Least snowbell (*Soldanella minima*) inhabits similar sites to the alpine snowbell and also moist rock crevices; it can be seen, for example, on the steep shady slopes of Zovh/Rušni Vrh to the east of Črna Prst.

Visoki jeglič / True oxlip
(*Primula elatior*)*

Visoki jeglič (*Primula elatior*)* zacveti na veliko krajih, ko skopni sneg. Z bledorumenimi cvetovi polepša spomladansko podobo združ vlažnih visokih steblik in zelenojelševja. Iz njegovega sorodstva poznamo na Črni prsti in drugod v naših karbonatnih Alpah zelo pogost lepi jeglič (*Primula auricula*). Na grebenu Čétrt-Konjski vrh in naprej proti Matajurskemu vrhu prav tako že v zgodnji gorski pomladi v čvrstem šašju zacveti Wulfenov jeglič (*Primula wulfeniana*). Na prisojnih pobočjih Črne prsti nad Kalom opazimo trobentico (*Primula vulgaris*) in navadni zvonček (*Galanthus nivalis*) vse do nadmorske višine okoli 1500 m. Nižje raste belopolsteni pomladanski jeglič (*Primula veris* subsp. *columnae*), v Kmetovi lahni nad Kalom pa tudi njegov križanec s trobentico, trnovski jeglič (*Primula × ternovania*).

True oxlip (*Primula elatior*)* blooms in many places, once the snow melts. Its light yellow flowers adorn the spring profile of communities of moist tall herb communities and green alder. One of its relatives, growing on Črna Prst and elsewhere in the carbonate Alps, is the very common mountain cowslip, auricula (*Primula auricula*). On the ridge between Čétrt and Konjski Vrh, as well as towards the mountain of Matajurski Vrh, Wulfen's primrose (*Primula wulfeniana*) blooms in the early mountain spring in dwarf pillow sedge (*Carex firma*) community. On the sunny slopes of Črna Prst above Kal, one can see the common primrose (*Primula vulgaris*) and common snowdrop (*Galanthus nivalis*) up to an altitude of around 1500m. At lower altitudes one of the subspecies of the cowslip (*Primula veris* subsp. *columnae*) grows, and its hybrid with the primrose, *Primula × ternovania*, grows in the Kmetova Lahna above Kal.

Dlakavi sleč / Hairy alpenrose (*Rhododendron hirsutum*)*

Navadni slečnik / Dwarf alpenrose (*Rhodothamnus chamaecistus*)*

Dvospolna mahunica / Mountain crowberry (*Empetrum hermaphroditum*)

Okroglostna zelenka (*Pyrola rotundifolia*) spada v družino zelenkovk (*Pyrolaceae*) in je značilna za smrekove in borove gozdove, ki uspevajo na nekoliko zakisanih tleh. Na osojni strani Črne prsti raste tudi v grmiščih in na vlažnih travniščih, kjer se kopiči surov humus. Ni prav pogosta kot tudi ne njena sorodnica, drobnocvetna zelenka (*Pyrola minor*), ki je prav tako značilna za podobna, nekoliko zakisana rastišča.

Round-leaved wintergreen (*Pyrola rotundifolia*) is a plant of the *Pyrolaceae* family, and is typical of spruce and pine forests, growing on mildly acidic soil. On the shady side of Črna Prst it also grows among shrubs and on moist grasslands with accumulated raw humus. It is not very common in this area, just like its relative, the snowline wintergreen (*Pyrola minor*), which is also typical of similar, mildly acidic sites.

Okroglostna zelenka / Round-leaved wintergreen (*Pyrola rotundifolia*)

Dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum*)* in navadni slečnik (*Rhodothamnus chamaecistus*)* sta dva predstavnika vresovk (*Ericaceae*), ki ju v visokogorju karbonatnih Jugovzhodnih Alp nikakor ne moremo zgrešiti. Tudi na Črni prsti ju zlahka opazimo, vendar ne cvetita hkrati; slečnik cveti že v gorski pomladi, sleč šele poleti. V isto družino sodi in ponekod družno z njima uspeva tudi alpski gornik (*Arctostaphylos alpina*), na katerega postanemo včasih pozorni šele jeseni, ko se njegovi listi značilno rdeče obarvajo. Sorodna družina so mahuničevke (*Empetraceae*), kamor sodi dvospolna mahunica (*Empetrum hermaphroditum*), ki uspeva na nekaj krajih med ruševjem: na zahodnem grebenu Črne prsti proti Ježu, na vrhu Lisca in na robu grebena Home, blizu škrbine z Zovhom/Rušnim vrhom.

Hairy alpenrose (*Rhododendron hirsutum*)* and dwarf alpenrose (*Rhodothamnus chamaecistus*)* are members of the heather family (*Ericaceae*), which cannot be missed in the alpine belt of the carbonate Southeastern Alps. They can easily be seen on Črna Prst, but they do not bloom at the same time; the dwarf alpenrose blooms in the mountain spring and the hairy alpenrose in summer. In some places another member of this family grows next to them, the alpine bearberry (*Arctostaphylos alpina*), which sometimes grabs our attention in autumn, when its leaves turn a characteristic red colour. A related family is the heather family (*Empetraceae*), which includes mountain crowberry (*Empetrum hermaphroditum*), which grows in some localities among dwarf pine shrubs: on the western ridge of Črna Prst towards Jež, on the peak of Liseč and on the ridge of Home, near the gap towards Zovh/Rušni Vrh.

Podaljšana špajka (*Valeriana elongata*) iz družine špajkovk (*Valerianaceae*) je vrsta osojnih rastišč, vlažnega skalovja in redkeje melišč. Vsa njena nahajališča na Črni prsti so na bohinjski strani gore, največ jih je prav v njenem severnem ostenju, kjer pogosto raste v združbi Zoisove zvončice in Clusijevega prstnika, posamično tudi v združbah homuličnega kamnokreča, rjastorjavega in čvrstega šaša. Pogosti špajki na Črni prsti sta tudi tripernata (*V. tripteris*) in skalna (*V. saxatilis*).

Valeriana elongata from the valerian family (*Valerianaceae*) inhabits shady sites, moist rocks, and occasionally screes. All its localities on Črna Prst are on the Bohinj side, mostly in the northern rock wall, where it often grows in a community of Zois' bellflower (*Campanula zoysii*) and Clusius' cinquefoil (*Potentilla clusiana*), in some places also in communities of *Saxifraga sedoides*, *Carex ferruginea* or *C. firma*. Common valerians on Črna Prst are also the three-leaved valerian (*V. tripteris*) and rock valerian (*V. saxatilis*).

Podaljšana špajka (*Valeriana elongata*)

Bratinski (zrasloprašnični) rumeni svišč (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*)* sodi v družino sviščevk (*Gentianaceae*) in ima na travniščih in v visokem steblikovju na pobočjih gora v okolici Črne prsti veliko nahajališč, še posebej opazen je na prisojnih pobočjih. Od podobnega Vardjanovega rumenega svišča (*Gentiana lutea* subsp. *vardjanii*)* se razlikuje po nekoliko poznejšem cvetenju, zraslih prašnicah in sinjezelenih podpornih listih, ki so komaj malo daljši od delnih socvetij. Vardjanov rumeni svišč (košutnik) ima klasično nahajališče na Komni, kjer ga je našel in nato opisal Tone Wraber. Na Črni prsti in pod njo raste raztreseno predvsem v visokem steblikovju in na vlažnih travniščih.

Bratinski (zrasloprašnični) rumeni svišč (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*)*

The great yellow gentian, with conjoined anthers, (*Gentiana lutea* subsp. *symphyandra*)* belongs to the *Gentianaceae* family and grows in many localities on the grasslands and in tall herb communities on the slopes of the peaks around Črna Prst, and is especially noticeable on sunny slopes. Compared to the similar Vardjan's great yellow gentian (*Gentiana lutea* subsp. *vardjanii*)* it blooms a bit later, has conjoined anthers and green bracts that are only slightly longer than partial inflorescences. Vardjan's great yellow gentian has its classical locality (*locus classicus*) on the Komna plateau where it was found and then described by Tone Wraber. It grows scattered predominately in tall herb communities and on moist grasslands on Črna Prst and its foothills.

Vardjanov rumeni svišč / Vardjan's great yellow gentian (*Gentiana lutea* subsp. *vardjanii*)*

Panonski svišč / The Danube gentian (*Gentiana pannonica*)

Panonski svišč (*Gentiana pannonica*) ima klasično nahajališče na Poreznu, toda tudi na Črni prsti in pod njo (Štuke, Planina za Liscem) je razmeroma pogost, predvsem na nekoliko zakisanih travniških. Zaradi poznejšega cvetenja v juliju in avgustu je, podobno kot njegov sorodnik čašasti sviščevac (*Gentianella anisodonta*) pokazatelj gorskega poznega poletja. Nasprotno sta spomladanski in Clusijev svišč (*Gentiana clusii*) tudi na Črni prsti opazna predstavnika gorske pomladi.

Clusijev svišč / Clusius' gentian (*Gentiana clusii*)

The Danube gentian (*Gentiana pannonica*) has its classical locality (*locus classicus*) on the Mt. Porezen, but is also quite common on Črna Prst and its foothills (Štuke, Planina za Liscem – mountain pasture), especially on mildly acidic grasslands. Since it grows later in July and August, it announces the onset of the late mountain summer, like its relative, a species of dwarf gentian (*Gentianella anisodonta*). On the contrary, the spring gentian and Clusius' gentian (*Gentiana clusii*) are noticeable plants of the mountain spring.

Triglavskaja nebolglasnica / Arctic Alpine forget-me-not (*Eritrichum nanum*)

Triglavskaja nebolglasnica (*Eritrichum nanum*) je srhkolistovka (*Boraginaceae*), značilna prebivalca skalnih razpok v visokogorju (navadno nad 2000 m), običajno v združbi triglavske rože (*Potentilletum nitidae*). A te združbe na Črni prsti ni, raste pa triglavskaja nebolglasnica tu v združbi Zoisove zvontice in Clusijevega prstnika v zelo krušljivem skalovju nad prelazom Vrata, na jugovzhodnih pobočjih Četrta. Čeprav je površina nahajališča majhna, je populacija stabilna. Njena sorodnica je planinska spominčica (*Myosotis alpestris*), pogosta na vlažnih gručnatih tratah.

Arctic Alpine forget-me-not (*Eritrichum nanum*) is a member of the forget-me-not family (*Boraginaceae*) and a typical inhabitant of rock crevices in the alpine belt (mostly above 2000m), usually in community with *Potentilla nitida* (*Potentilletum nitidae*). This community is not present on Črna Prst. Arctic Alpine forget-me-not has its own locality in this area in very crumbly rocks above the Vrata pass, on the south-eastern slopes of Četrta in the community of *Campanula zoysii* and *Potentilla clusiana*. Although the total site area is small, the population is stable. A relative of the Arctic Alpine forget-me-not is the Alpine forget-me-not (*Myosotis alpestris*), which is often found on moist gravelly swards.

Scopolijeva črnobina (*Scrophularia scopoli*)*

Scopolijeva črnobina (*Scrophularia scopoli*)* je črnobinovka (*Scrophulariaceae*), ki jo največkrat opazimo v podvisokogorskem vlažnem visokem steblikovju in grmiščih. Pod Liscem, Zovhom/Rušnim vrhom in Črno goro raste tudi v združbah, v katerih prevladujejo alpska možina, skalno grozdičje ali zelena jelša. Njena sorodnica, jurska črnobina (*Scrophularia juratensis*), uspeva v istem višinskem pasu, a predvsem na meliščih.

*Scrophularia scopoli** is a member of the figwort family (*Scrophulariaceae*) and is mostly found in the subalpine moist tall herb communities and shrubs. Under Lisec, Zovh/Rušni Vrh and Črna Gora it also grows in communities with dominant *Eryngium alpinum*, *Ribes petraeum* or *Alnus viridis*. Its relative, *Scrophularia juratensis*, thrives in the same altitudinal belt, but mostly on screes.

V družino črnobinovk sodita tudi alpska barčija (*Bartsia alpina*) in rumeno milje (*Paederota lutea*), dve pogosti rastlini na Črni prsti. Botanik Hermann Zahn (1895) naj bi ob vzponu mimo nekdanje Mallnarjeve koč nad Ravensko (Ravharsko) planino (tudi Planina za Črno goro), opazil tudi modro milje (*Paederota bonarota*). Te vrste kasneje pod Črno prstjo ni popisal nihče več; po sedanjem vedenju so v Julijskih Alpah njegova najbolj jugovzhodna nahajališča pod grebenom Tolminski Migovec–Kuk–Mahavšček nad dolino Tolminke.

The figwort family also includes Alpine bartsia (*Bartsia alpina*) and yellow veronica (*Paederota lutea*), common plants on Črna Prst. The botanist Hermann Zahn (1895) is said to have found a blue veronica (*Paederota bonarota*) on the way past the former Mallnar mountain hut above Ravenska (Ravharska) Planina (also Planina za Črno Goro). This species has not been recorded under Črna Prst since; according to recent information its most south-easterly localities in the Julian Alps are under the Tolminski Migovec–Kuk–Mahavšček ridge overlooking the Tolminka Valley.

Alpska barčija / Alpine bartsia (*Bartsia alpina*)

Hacquetov ušivec (*Pedicularis hacquetii*)*

Hacquetov ušivec (*Pedicularis hacquetii*)* je postavna črnobinovka, ki ga je prvi pod Črno prstjo leta 1833 našel Žiga Graf in ga malo pozneje (1834) imenoval po Balthasarju Hacquetu. Najbolj pogosto ga opazimo v visokem steblikovju, predvsem na osojnih gorenjskih pobočjih naše gore in njenih vzhodnih sosedov, medtem ko poznamo na prisojnih pobočjih pri Ejbnu nad Stržiščami osamljeno nahajališče precej podobnega bosenskega ušivca (*Pedicularis hoermanniana*).

Bosenski ušivec (*Pedicularis hoermanniana*)

*Pedicularis hacquetii** is a prominent figwort, which was first found under Črna Prst in 1833 by Žiga Graf, who named it after Balthasar Hacquet in 1834. It is most often found in tall herb communities, especially on the shady, Gorenjska side of the mountain and its eastern neighbours, whilst there is a single locality of the similar *Pedicularis hoermanniana* on the sunny slopes near Ejbn above the village of Stržišče.

Prisekani ušivec (*Pedicularis recutita*)*

Prisekani ušivec (*Pedicularis recutita*)* pod Črno prstjo (severno ostenje, Škrilje, Planina za Liscem) raste v vlažnih travniških z rjastorjavim šašem, v grmiščih Waldsteinove vrbe in v visokem steblikovju, klasasti ušivec (*Pedicularis rostratospicata*) pa v združbi sleča in slečnika na osojnih pobočjih pod prelazom Vrata.

*Pedicularis recutita** under Črna Prst (northern rock wall, Škrilje, Planina za Liscem) inhabits moist grasslands with rust-coloured sedge (*Carex ferruginea*), shrubs of *Salix waldsteiniana* and tall herb communities, while *Pedicularis rostratospicata* grows in a community of *Rhododendron hirsutum* and *Rhodothamnus chamaecistus* on the shady slopes below the Vrata pass.

Julijski ušivec (*Pedicularis elongata* subsp. *julica*, sin. *P. julica*) ima prav tako na Črni prsti klasično nahajališče, razširjen pa je le v Jugovzhodnih Alpah. Vrsto je opisal Ernest Mayer leta 1961 na podlagi primerkov, ki jih je nabral leta 1955. V primerjavi z drugimi ušivci so njegova rastišča nekoliko drugačna; predvsem so to travišča s prevladujočima vednozelenim šašem in pisano vilovino, ki so pogostejša na prisojnih pobočjih. Na grebenski poti Črna prst-Rodica tega ušivca v mesecu juliju ni težko opaziti. Na nekoliko podobnih rastiščih, a bolj kamnitih in na grebenih, najdemo v združbi čvrstega šašja glavičasti ušivec (*Pedicularis rostratocapitata*). Pod Čétrtom, na strmih prisojnih pobočjih nad Stržiščami, raste tudi njun križanec Mayerjev ušivec (*Pedicularis* × *mayeri*), ki smo ga kot nov takson opisali šele nedavno (Dakskobler in Vreš 2016a,b), in je jugovzhodnoalpski endemit.

Julijski ušivec (*Pedicularis elongata* subsp. *julica*, sin. *P. julica*)

Pedicularis elongata subsp. *julica* (syn. *P. julica*) is another plant with classical locality (*locus classicus*) on Črna Prst. It grows only in the Southeastern Alps. This species was described by Ernest Mayer in 1961, on the basis of samples gathered in 1955. Its sites are somewhat different from the sites of other louseworts; they are mostly grasslands with dominant *Carex sempervirens* and *Sesleria caerulea* which are more common on the sunny slopes. On the ridge path Črna Prst-Rodica you cannot miss this lousewort in July. In similar but more stony sites, in a community of *Carex firma* the *Pedicularis rostratocapitata* is common. Under Čétrt, on the steep sunny slopes above Stržišče, grows a hybrid, the Mayer's lousewort (*Pedicularis* × *mayeri*), which has only recently been described as a new taxon (Dakskobler and Vreš, 2016a,b). It is endemic to the Southeastern Alps.

Mayerjev ušivec / Mayer's lousewort (*Pedicularis* × *mayeri*)

Alpski goltec (*Tozzia alpina*)* iz družine črnobinovk je polzajedavec, ki navadno zajeda na lepenih (*Adenostyles* spp.), repuhih (*Petasites* spp.) ali kislicah (*Rumex* spp.) in je značilna vrsta vlažnega visokega steblikovja. Na Črni prsti so ga omenjali že v 19. stoletju (Engelthaler, 1874). V žlebu Sil pod Liscem (pri Planini Osredki) ga je leta 2010 našel domačin Ivan Veber, pozneje pa sam ali skupaj z drugimi tudi v Razorju pod Čétrtom in pri Orožnovi koči na Planini za Liscem.

*Tozzia alpina** of the figwort family is a half-parasitic plant, which usually leeches on *Adenostyles* spp., *Petasites* spp. or *Rumex* spp., and is a characteristic species of moist tall herb communities. It was reported for Črna Prst as early as in the 19th century (Engelthaler, 1874). It was found in the Sil gully under Liseč (near Planina Osredki) in 2010 by a local, Ivan Veber. He alone or together with other botanists found this plant also in Razor under Čétrt and at the Orožen mountain hut on Planina za Liscem (mountain pasture).

Alpski goltec (*Tozzia alpina*)*

Mrežasti pojalknik / Thistle broomrape (*Orobancha reticulata*)

Mrežasti pojalknik (*Orobancha reticulata*) je ena izmed vrst iz družine pojalknikovk (*Orobanchaceae*), ki so zajedavske rastline brez klorofila. Ob poteh in stezah pod Črno prstjo je precej pogost, kjer zajeda lepki osat (*Cirsium erisithales*) in debelolistni bodak (*Carduus crassifolius*), pogosti vrsti v združbi gorskega jelenovca in julijskega glavinca (*Centaureo julici-Laserpitietum sileris*), v katerem raste tudi jelenovčev pojalknik (*Orobancha laserpitii-sileris*). Pojalkniki so ranljiva skupina; kar šest vrst je uvrščenih na rdeči seznam, štiri odkrite v zadnjih letih, pa so na ta seznam predlagane.

Preobjedin pojalknik (*Orobancha lycoctoni*)

Preobjedin pojalknik (*Orobancha lycoctoni*), ki zajeda ozkočeladasto preobjedo (*Aconitum lycoctonum* s. lat.), je pod Črno prstjo precej redkejši od mrežastega pojalknika. Našli smo ga v steblikovju pod Črno goro (nad Planino za Liscem) in pod Šoštarjem (nad Kacenpohom). V Sloveniji ga poznamo šele zadnje desetletje. Podobno velja za Pančičev pojalknik (*Orobancha panicii*), ki pogosto zajeda na ogrskem grabljišču (*Knautia drymea*). Našli smo ga v visokem steblikovju pod Liscem in na prisojnih pobočjih Črne prsti nad Kalom.

Jelenovčev pojalknik (*Orobancha laserpitii-sileris*)

Thistle broomrape (*Orobancha reticulata*) is one of the species of the broomrape family (*Orobanchaceae*), a family of parasitic plants without chlorophyll. It is quite common along the trails and paths under Črna Prst, where it hosts on *Cirsium erisithales* or *Carduus crassifolius*, two common species in the community of laserwort (*Laserpitium siler*) and Julian starthistle (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*) – *Centaureo julici-Laserpitietum sileris*. In this community thrive also another rare broomrape, *Orobancha laserpitii-sileris*. Broomrapes are a vulnerable group; six species are on the red list, and four that have been discovered in recent years are proposed candidates for this list.

Pančičev pojalknik (*Orobancha panicii*)

Orobancha lycoctoni which parasitizes northern wolfsbane (*Aconitum lycoctonum* s. lat.) is considerably rarer under Črna Prst than thistle broomrape. We have found it in tall herb communities under Črna Gora (above Planina za Liscem) and under Šoštar (above Kacenpoh brook). It became known in Slovenia only in the last decade. Something similar applies to another broomrape species, *Orobancha panicii*, which often parasitizes on the Hungarian widow flower (*Knautia drymea*). It was found in tall herb communities under Liseč and on the sunny slopes of Črna Prst above Kal.

Širokolistna zvončica (*Campanula latifolia*) je zvončičevka (*Campanulaceae*), ki ima v Sloveniji razmeroma malo nahajališč, značilna je predvsem za vlažne gozdove plemenitih listavcev (velikega jesena, gorskega javorja, gorskega bresta, lipe). Na vlažnih rastiščih v žlebovih, kjer pogosto polzijo snežni plazovi in ga poraščajo visoke steblike, zelena jelša in polegli gorski javorji in bukve, so njena nahajališča na vzhodnih in zahodnih pobočjih Lisca. Še najlažje to postavno zvončico opazimo ob planinski poti, ki se s planine Osredki spušča proti vasi Polje.

The giant bellflower (*Campanula latifolia*) belongs to the bellflower family (*Campanulaceae*) and has relatively few localities in Slovenia. It is characteristic mostly of sites of moist noble hardwoods (ash, sycamore, wych elm, linden). It grows on the eastern and western slopes of Lisec on moist sites in avalanche gullies overgrown with tall herb communities, green alder and curved sycamore and beech trees. This prominent bellflower is most easily recognizable along the path that descends from Planina Osredki towards the village of Polje.

Širokolistna zvončica / The giant bellflower (*Campanula latifolia*)

Zoisova zvončica / Zois' bellflower (*Campanula zoysii*)

Za podvisokogorsko-visokogorski pas na Črni prsti so značilne druge predstavnice te družine. Med njimi je najbolj znamenita Zoisova zvončica (*Campanula zoysii*), jugovzhodnoalpski endemit, ki največkrat uspeva v združbah skalnih razpok. Bogata nahajališča so ob planinski koči Zorka Jelinčiča. Njeno združbo s Clusijevim prstnikom lahko opazimo na precej krajih ob planinskih poteh iz Bohinja in po grebenu proti Rodici. Ponekod raste skupaj s trebušasto zvončico (*Campanula cochleariifolia*), zato bi tu mogli najti tudi njunega križanca, vrtaško zvončico (*C. × vrtacensis*). Trebušasta zvončica pogosto uspeva tudi v drobnem visokogorskem gruču, na katerega se včasih naseli tudi Zoisova zvončica. V kamnitih traviščih ob stezi pod Ježem in naprej proti Vratom lahko opazimo šopasto zvončico (*Campanula thyrsoides*), ki je bolj pogosta na prisojnih pobočjih, tudi nižje, a še v gorskem pasu. Med najbolj opaznimi avgustovskimi rožami Črne prsti je Scheuchzerjeva zvončica (*Campanula scheuchzeri*), še posebej na traviščih na bolj globokih tleh na vršnem grebenu. Nižje na nekdanjih senožetih, med ruševjem in v gorskih gozdovih raste tudi Witasekina zvončica (*Campanula witasekiana*).

Trebušasta zvončica / earleaf bellflower (*Campanula cochleariifolia*)

Other members of this family are characteristic of the subalpine-alpine belt of Črna Prst. The most famous is Zois' bellflower (*Campanula zoysii*), an endemic of the Southeastern Alps which mostly thrives in rock crevice communities. It grows abundantly around the Zorko Jelinčič mountain hut. Its community with Clusius' cinquefoil (*Potentilla clusiana*) can be seen in many localities along trails from Bohinj and on the ridge towards Rodica. In some localities it grows next to earleaf bellflower (*Campanula cochleariifolia*), so here you should also notice their hybrid, *C. × vrtacensis*. The earleaf bellflower often thrives also on fine alpine gravel, which is sometimes also inhabited by Zois' bellflower. On stony grasslands along the path under Jež and towards Vrata you can notice the yellow bellflower (*Campanula thyrsoides*), which is more common on sunny slopes and at lower altitudes, but still within the montane belt. One of the most noticeable flowers on Črna Prst in August is Scheuchzer's bellflower (*Campanula scheuchzeri*), especially on grasslands with deeper soil on summit ridge. At lower altitudes, on former hayfields and among dwarf pine shrubs and montane forests grows Witasek's bellflower (*Campanula witasekiana*).

Hoppejeve in nizke mačje tačke (*Omalotheca hoppeana*, *O. supina*)

Hoppejeve in nizke mačje tačke (*Omalotheca hoppeana*, *O. supina*) sta nebinovki (*Asteraceae*), ki naseljujeta vlažen gruč in snežne dolinice. Prvo opazimo na gručnatih rastiščih v bližini poti med Planino za Liscem in Škriljami, drugo, ki je v Sloveniji bistveno redkejša, pa le v globoki kotanji Mode med Črno prstjo in Kozjim robom oz. Liscem. V sosesčini Črne prsti, predvsem na Kobli, poznamo na kisljih gorskih traviščih nahajališča gozdnih in norveških mačjih tačk (*Omalotheca sylvatica*, *O. norvegica*). Po nekaterih morfoloških znakih temu rodu nekoliko podobna planika (*Leontopodium alpinum*) raste na drugačnih rastiščih, na kamnitih grebenskih traviščih.

Omalotheca hoppeana and *Omalotheca supina* belong to the sunflower family (*Asteraceae*) and inhabit moist gravel and snow beds. The former can be seen on gravelly sites near the path between Planina za Liscem (mountain pasture) and Škrilje, while the latter, which is considerably rarer in Slovenia, only grows in a deep hollow, Mode, between Črna Prst and Kozji Rob and Lisec. On the acidic montane grasslands near Črna Prst, especially on Kobla, you can find woodland arctic cudweed and Norwegian arctic cudweed (*Omalotheca sylvatica*, *O. norvegica* respectively). Considering some morphological features, this genus has some similarities with edelweiss (*Leontopodium alpinum*) which grows on stony grasslands on ridges.

Nazobčani rman / Alps yarrow (*Achillea distans*)

Nazobčani rman (*Achillea distans*) je nebinovka, ki je značilna za opuščene gorske senožeti, gozdne robove in združbe visokih steblik. V takih združbah jo pogosto opazimo tudi na Črni prsti, na njenih prisojnih in osojnih pobočjih.

Alps yarrow (*Achillea distans*) is a member of the sunflower family, which is characteristic of the former montane hayfields, forest edges and tall herb communities. In such communities this plant can often be seen on the sunny and shady slopes of Črna Prst.

Cevastocvetni grint (*Senecio cacaliaster*)

Cevastocvetni grint (*Senecio cacaliaster*) je nebinovka, ki jo v okolici Črne prsti največkrat opazimo v združbah visokih steblik, v zelenojelševju, ruševju ter vrzelih podvisokogorskih bukovih in smrekovih gozdov. Od bolj pogostega Fuchsovega grinta (*Senecio ovatus*, sin. *S. fuchsii*), ki raste tudi v dolinah, se razlikuje po tem, da večinoma nima jezičastih cvetov, peclji koška in ovojek so žlezastodlakavi.

Senecio cacaliaster, a species of ragwort, belongs to the sunflower family and mostly grows in tall herb, green alder or dwarf pine communities and gaps in subalpine beech and spruce forests around Črna Prst. It differs from wood ragwort (*Senecio ovatus*, syn. *S. fuchsii*), which also grows in the valleys, in that it mostly does not have ligulate flowers, and the stems of flower head and involucre are hairy.

Repinčasti bodak (*Carduus carduelis*)*

Repinčasti bodak (*Carduus carduelis*)* je nebinovka, ki je značilna za združbe visokih steblik, pogosto porašča tudi vlažen grušč. Na in pod Črno prstjo je precej pogost, opazimo ga v združbah z alpsko možino, dišečim kromačem, avstrijskim divjakovcem (*Doronicum austriacum*), dlakavim lepenom (*Adenostyles alliariae*) in mnogokrat tudi v zelenojelševju. V nekaterih sestojih je prevladujoča vrsta. Na podobnih rastiščih raste tudi precej višji okrinkani bodak (*Carduus personata*). Precej razširjen je tudi tretji, debelolistni bodak (*C. crassifolius*), ki je značilen predvsem za travišča z vednozelenim šašem in za združbo gorskega jelenovca in julijskega glavincea.

Dvobarvna kosmatulja (*Saussurea discolor*)

Dvobarvna kosmatulja (*Saussurea discolor*) je nebinovka, ki ima na Črni prsti vsaj dve nahajališči. Eno na polici v severovzhodnem razu, v združbi z Waldsteinovo vrbo, in drugo v kamnitem travišču na zahodnem vršnem grebenu, ki gleda proti Liscu. Njeno pogostejšo sorodnico, pritlikavo kosmatuljo (*Saussurea pygmaea*), bomo mogli opaziti v čvrstem šašu na grebenu od Čétrta proti Rodici.

Saussurea discolor is a member of the sunflower family and grows in at least two localities on Črna Prst. One is on a ledge in the north-eastern rocky ridge in a community with *Salix waldsteiniana*, and the other is on stony grasslands on the western peak ridge in the direction of Liseč. Its more common relative, dwarf saw-wort (*Saussurea pygmaea*), can be seen in dwarf pillow sedge community (*Gentiano terglouensis*-*Caricetum firmae*) on the ridge from Čétrt towards Rodica.

Okrinkani bodak (*Carduus personata*)

*Carduus carduelis**, a species of plumeless thistle, belongs to the sunflower family and is characteristic of tall herb communities, often growing also on moist gravel. On Črna Prst and its foothills it can be seen in communities together with *Eryngium alpinum*, *Myrrhis odorata*, *Doronicum austriacum*, *Adenostyles alliariae*, and *Alnus viridis*. It is a dominant species in some stands. Similar sites are also inhabited by a much taller great marsh thistle (*Carduus personata*). There are widespread localities of a third thistle, *Carduus crassifolius*, typical mostly of *Carex sempervirens* dominating grasslands and communities of laserwort (*Laserpitium siler*) and Julian starthistle (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*).

Julijski glavinec / Julian starthistle (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*)*

Triumfettijev glavinec / Triumfetti's cornflower (*Centaurea triumfettii*)

Julijski glavinec (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*)* je nebinovka, jugovzhodnoalpski endemit z veliko nahajališči na Črni prsti. Je eden izmed značilnic podvisokogorsko-visokogorskih travišč s pisano vilovino, ki se imenujejo po vednozelenem šašu (*Carex sempervirens*) in izrodni zlatici (*Ranunculus hybridus*) – *Ranunculo hybridi*-*Caricetum sempervirentis*. Poraščajo prisojna (in deloma tudi osojna) pobočja grebena od Soštarja/Kontnega vrha preko Črne prsti vse do Poljanskega vrha. Na Črni prsti sta pogosta še dva glavincea. Triumfettijev glavinec (*C. triumfettii*) uspeva na prisojnih kamnitih traviščih, njemu precej podoben gorski glavinec (*C. montana*) pa na bolj vlažnih rastiščih v visokem steblikovju in gorskem bukovju.

Julian starthistle (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*)* is a member of the sunflower family. It is endemic of Southeastern Alps and has many localities on Črna Prst. It is one of the characteristic plants on subalpine-alpine grasslands with dominating *Sesleria caerulea* and *Carex sempervirens* and named after *Ranunculus hybridus* (*Ranunculo hybridi*-*Caricetum sempervirentis*). These grow on sunny (and some shady) slopes of the ridge from Soštar/Kontni Vrh past Črna Prst and all the way towards the peak of Poljanski Vrh. There are two other common centaureas on Črna Prst. Triumfetti's cornflower (*Centaurea triumfettii*) thrives on sunny stony grasslands, and montane knapweed (*C. montana*), which resembles it, on moister sites in tall herb communities and in montane beech forest.

Resasti gadnjak / The yellow flowering (*Scorzonera aristata*)

Rožnati gadnjak / The pink flowering (*Scorzonera rosea*)*

Resasti gadnjak (*Scorzonera aristata*) je radičevka (*Cichoriaceae*), tudi ena od značilnic travišč vednozelenega šaša in pisane vilovine. V Julijskih Alpah je razmeroma pogost, ne pa splošno razširjen. Opazimo ga tu in tam, na Črni prsti najbolj očitno na njenem jugovzhodnem grebenu, ki se spušča proti Stržiščam. Na strmih prisojnih pobočjih vrsto najdemo na več krajih tudi pod grebenom med Čétrtom in Poljanskim vrhom in pod obema Raskovcema. Rožnati gadnjak (*Scorzonera rosea*)* ima nekoliko drugačna rastišča, vendar raste ponekod na travnatem vzhodnem grebenu Črne prsti družno z rumeno cvetočim sorodnikom. Bolj pogost je na nekoliko kislih tleh, na traviščih in v visokem steblikovju v podvisokogorskem pasu, tudi na osojni bohinjski strani naše gore.

The yellow flowering *Scorzonera aristata* belongs to the *Cichoriaceae* family and is a characteristic species of grasslands with *Carex sempervirens* and *Sesleria caerulea*. It is fairly common in the Julian Alps, but is not widespread. It can be seen here and there, and on Črna Prst grows mostly on the south-eastern ridge descending towards the village of Stržišče. It can also be found on several sites on steep sunny slopes under the ridge between Čétrt and Poljanski Vrh, as well as under the peaks of Veliki Raskovec and Mali Raskovec. The pink flowering *Scorzonera rosea** has somewhat different sites, and grows on the grassy eastern ridge of Črna Prst together with its yellow flowering relative. It is more common on a mildly acidic soil, among grasslands and tall herb communities in the subalpine belt as well as on the shady, Bohinj side of the mountain.

Gorska ločika / Alpine blue-sow-thistle (*Cicerbita alpina*)

Gorska ločika (*Cicerbita alpina*) je radičevka, ki jo zagotovo opazimo, če se na Črno prst vzpenjamo skozi zelenojelševje nad Škriljami. Je značilna vrsta vlažnega steblikovja in podviskogorskih grmišč in je predvsem na osojnih policah naše gore zelo pogosta.

Alpine blue-sow-thistle (*Cicerbita alpina*) is another member of the *Cichoriaceae* family and cannot be missed when climbing through the green alder stands above Škrilje. It is a typical species of moist tall herb communities and subalpine shrubs, and is very common on the shady ledges of our mountain.

Kernerjev dimek / Kerner's hawkbeard (*Crepis kernerii*)

Kernerjev dimek (*Crepis kernerii*) je bistveno nižji, visok le do 15 cm in navadno raste na meliščih, v kamnitih traviščih in v skalnih razpokah, pogostejše na bohinjski strani Črne prsti. Zlati dimek (*Crepis aurea*) opazimo tu in tam na bolj vlažnih traviščih in na tleh snežnih dolin.

Kerner's hawkbeard (*Crepis kernerii*) is considerably shorter and only grows up to 15cm. It usually grows on screes, stony grasslands and in rock crevices, more often on the Bohinj side of Črna Prst. Sites of golden hawkbeard (*Crepis aurea*) are moist grasslands and snow beds.

Gorski dimek / Alpine hawkbeard (*Crepis bocconi*, sin. *C. montana*)

Lučnikovolistni dimek (*Crepis pyrenaica*)

Gorski dimek (*Crepis bocconi*, sin. *C. montana*) je radičevka, ki ima v slovenskih gorah razmeroma redka nahajališča, predvsem na traviščih in v združbah visokih steblik. Na Črni prsti ga zanesljivo opazimo na že omenjenih traviščih vzhodnega grebena. Posamezna nahajališča so tudi nad Planino za Liscem in na prisojnih pobočjih nad Stržiščami. Predvsem v visokem steblikovju in v podviskogorskih grmiščih v soseščini Črne prsti raste lučnikovolistni dimek (*Crepis pyrenaica*).

Alpine hawkbeard (*Crepis bocconi*, syn. *C. montana*) belongs to the *Cichoriaceae* family and is a relatively rare species in the Slovenian mountains. It mostly grows on grasslands and in communities of tall herbs. You can certainly notice it on the grasslands of the eastern Črna Prst ridge. Some localities are also above Planina za Liscem and on sunny slopes above Stržišče. Communities of tall herbs and subalpine shrubs around Črna Prst are predominant sites of *Crepis pyrenaica*.

Kosmata škržolica / Shaggy hawkweed (*Hieracium villosum*)*

Kosmata škržolica (*Hieracium villosum*)* je radičevka, ki je značilna za kamnita travišča in skalne razpoke od gozdnega do spodnjega visokogorskega pasu. Na Črni prsti je pogosta, prav tako nekatere druge vrste iz tega rodu, na primer podobna Morisova škržolica (*Hieracium pilosum*), razcepljena škržolica (*H. bifidum*) in sinja škržolica (*H. glaucum*) ter nekatere vrste, ki so nastale s križanjem med njimi (*H. dentatum*, *H. glabratum*).

Shaggy hawkweed (*Hieracium villosum*)* is a member of the *Cichoriaceae* family, typical of stony grasslands and rocky crevices from the forest up to the lower alpine belt. It is a common species on Črna Prst, just like some other species of this genus, for example *Hieracium pilosum*, *H. bifidum* and *H. glaucum*, and taxa that originate with crossing among these species (*H. dentatum*, *H. glabratum*).

Navadni čepnjek / Clasping twistedstalk (*Streptopus amplexifolius*)*

Navadni čepnjek (*Streptopus amplexifolius*)* sodi v družino šmarničevk (*Convallariaceae*) in je značilna, a precej redka vrsta podviskogorskih vlažnih grmišč in gozdov. Pod Črno prstjo je pogostejši na osojni strani (Planina za Liscem, Kozji rob, Razor pod Čétrtom), posamezna nahajališča so tudi na prisojnih pobočjih (pod Zovhom, pri Krevlah). Našli mo ga v združbah visokih steblik, v zelenojelševju, jerebikovju in smrekovju. Med šmarničevke sodi tudi vretenčasti salomonov pečat (*Polygonatum verticillatum*)*, ki raste v visokem steblikovju in gorsko-podviskogorskih gozdovih in grmiščih.

Zajčicolistna škržolica (*Hieracium prenanthoides*)*

Zajčicolistna škržolica (*Hieracium prenanthoides*)* je v Sloveniji na splošno redkost, a pod Črno prstjo je razmeroma pogosta. Na prisojnih pobočjih uspeva v visokem steblikovju na precej globokih in kislih tleh (Štuke, Vrh Krevl pri Kobli), na osojni bohinjski strani gore (Lisec, nad Planino za Liscem in na osojnih pobočjih Črne gore) tudi v združbi Waldsteinove vrbe. Na Ejbn nad Stržiščami smo nabrali in določili podobno gostodlakavo škržolico (*H. valdepilosum*).

*Hieracium prenanthoides** is quite rare in Slovenia, but relatively common locally under Črna Prst. On sunny slopes it thrives in tall herb communities in quite deep acidic soil (Štuke, Vrh Krevl peak near Kobla), and in a community of *Salix waldsteiniana* on the shady, Bohinj side of the mountain (Lisec, above Planina za Liscem and shady slopes of Črna Gora). At Ejbn above Stržišče a similar *Hieracium valdepilosum* was gathered and determined.

Vretenčasti salomonov pečat / Solomon's seal (*Polygonatum verticillatum*)*

Clasping twistedstalk (*Streptopus amplexifolius*)* belongs to the *Convallariaceae* family and is a typical, although quite rare, species of subalpine moist shrubs and forests. Under Črna Prst it is more common on the shady side (Planina za Liscem, Kozji Rob, Razor under Čétrt), although some localities are also on the sunny slopes (under Zovh, at Krevle). It was found in communities of tall herbs, green alder, rowan shrubs and spruce forest. Another member of the *Convallariaceae* family is the whorled Solomon's seal (*Polygonatum verticillatum*)*, which grows in tall herb communities and in subalpine-alpine forests and shrubs.

Vanež (*Allium victorialis*)*

Vanež (*Allium victorialis*)* je lukovka (*Alliaceae*), ki jo na Črni prsti skoraj ni moč spregledati. Vsak, ki se povzpne na travnati vrh gore, ga najbrž nehoti celo pohodi. Razmnožuje se tudi vegetativno, s podolgovato čebulico, ki je prekrita z mrežastovlaknatim ovojem. Njegovi listi so podobni listom čemaža (*Allium ursinum*) in tudi uporabnost je podobna. Raste na traviščih, v združbah visokih steblik (na Štukah in pod Liscem skupaj z alpsko možino), med ruševjem in v podvisokogorskem bukovju. Še dva luka sta značilna za Črno prst. V združbi vednozelenega šaša in tudi v skalnih razpokah je pogost rumenkasti luk (*Allium ericetorum*, sin. *A. ochroleucum*), ki cveti pozno poleti in zgodaj jeseni. Na travišču vzhodnega grebena uspeva manjša skupina gorskega luka (*Allium senescens*, sin. *A. montanum*), ki zacveti konec julija ali v začetku avgusta. Ta luk pogosto raste tudi na kamnitih kraških traviščih, v povsem drugačem okolju.

Alpine leek (*Allium victorialis*)* belongs to the onion family (*Alliaceae*) and can hardly be overlooked on Črna Prst. Everyone who climbs the grassy peak of the mountain will probably unintentionally step on it. Its reproduction is also vegetative, with an oblong bulb, covered with fibrous coat. Its leaves are similar to the leaves of wild garlic (*Allium ursinum*) and can be used for similar purposes. It grows on grasslands, in communities of tall herbs (on Štuke and under Liseč together with *Eryngium alpinum*), in dwarf pine shrubs and subalpine beech forest. There are two other members of the onion family that are characteristic of Črna Prst. In a community of evergreen sedge and in rock crevices you can often find *Allium ericetorum* (syn. *A. ochroleucum*) which blooms in late summer and early autumn. On the grasslands of the eastern ridge is a small site of broadleaf chives (*Allium senescens*, syn. *A. montanum*) which blooms at the end of July or the beginning of August. This onion species also grows on stony Karst grasslands in a completely different environment.

Pozna lojdija (*Lloydia serotina*)

Pozna lojdija (*Lloydia serotina*) je lilijevka (*Liliaceae*) z izrazito visokogorsko razširjenostjo, predvsem v vlažnem skalovju in na kamnitih tratih na policah severnih ostenij. Takšna so tudi njena rastišča na Črni prsti, na vršnem grebenu in pod njim. Cveti zgodaj, v zrelem poletju jo bomo v alpski trati težko opazili. Podobno kot skalni šaš (*Carex rupestris*), ta raste na grebenu Zovha/Rušnega vrha, in mrežolistna vrba (*Salix reticulata*), ki ima novo nahajališče pod Vrati nad Planino Osredki, sodi v skupino vrst, ki so veliko pogostejše v Triglavskem pogorju in drugih višjih delih Julijskih Alp.

Mrežolistna vrba / Net-leaved willow (*Salix reticulata*)

The Snowdon lily (*Lloydia serotina*) is a member of the lily family (*Liliaceae*), predominately present in the alpine belt, especially in moist rocks and on stony swards on the ledges of the northern rockwalls. The same applies to its localities on Črna Prst, its summit ridge and below the ridge. It blooms early and is barely noticeable in alpine swards in high summer. Just like rock sedge (*Carex rupestris*), which grows on the ridge of Zovh/Rušni Vrh, and net-leaved willow (*Salix reticulata*), which has a locality under Vrata, above Planina Osredki, the Snowdon lily belongs to a group of species that are much more common in the Triglav mountain range and other higher parts of the Julian Alps.

Kranjska lilija / Golden apple or Carniolan lily (*Lilium carnolicum*)*

Kranjska lilija (*Lilium carnolicum*)* je pogost okras travišč, steblikovja in svetlih grmišč ter gozdov na Črni prsti in sosednjih gora. Ponekod raste skupaj s turško lilijo (*Lilium martagon*), ki je sicer bolj značilna za gozdne združbe, še posebej bukove. Brstična lilija (*Lilium bulbiferum*) je precej bolj toploljubna in smo jo našli le v okolici Podbrda.

Golden apple or Carniolan lily (*Lilium carnolicum*)* is a common decorative plant of grasslands, tall herb communities and open shrubs and forests on Črna Prst and its neighbouring mountains. In some sites it is accompanied by the Turk's cap lily (*Lilium martagon*), which is more typical of forest communities, especially beech forest. Tiger lily (*Lilium bulbiferum*) thrives much better in warm environments and was found only in the Podbrdo area.

Turška lilija / Turk's cap lily (*Lilium martagon*)

Travnolistna perunika / Grass-leaved iris (*Iris graminea*)

Travnolistna perunika (*Iris graminea*) spada v družino perunikovk (*Iridaceae*) in je pogosta še posebej na primorski strani Črne prsti in njenih sosedov, predvsem na nekdanjih senožetih, ki jih zdaj zarašča združba gorskega jelenovca in julijskega glavinca. Najvišje na Črni prsti smo jo našli na nadmorski višini 1740 m v združbi vednozelenega šaša in izrodne zlatice.

Grass-leaved iris (*Iris graminea*) belongs to the iris family (*Iridaceae*) and is especially common on the Primorska side of Črna Prst and its neighbours, mostly on former hayfields which are now overgrown in a community of laserwort (*Laserpitium siler*) and Julian starthistle (*Centaurea haynaldii* subsp. *julica*). Its highest locality on Črna Prst is at 1740m, in a community of evergreen sedge (*Carex sempervirens*) and hybrid buttercup (*Ranunculus hybridus*).

Kojniška perunika (*Iris sibirica* subsp. *erirrhiza*)

Kojniška perunika (*Iris sibirica* subsp. *erirrhiza*) je ilirska (dinarsko razširjena) vrsta, s precej nahajališči tudi v prigorju južnih Julijskih Alp. Najvišja, do nadmorske višine okoli 1600 m, so prav pod Črno prstjo (Štuke nad Kalom) in Šoštanjem (Blehe).

A subspecies of Siberian iris (*Iris sibirica* subsp. *erirrhiza*) is an Illyrian taxon (widespread mostly in the Dinaric Alps) with many localities on the foothills of the southern Julian Alps. Its highest localities are at an altitude of around 1600m, just under Črna Prst (Štuke above Kal) and Šoštär (Blehe).

Zeleni volčji jezik / The frog orchid (*Coeloglossum viride*)

Zeleni volčji jezik (*Coeloglossum viride*)* je kukavičevka (*Orchidaceae*), ki je v primerjavi z nekaterimi svojimi višjimi sorodnicami bolj skrita med živo cvetočimi vrstami gorskih do visokogorskih travnišč. Na Črni prsti so nahajališča pogosta na osojah, v kamnitih vlažnih travniščih, tudi v svetlih grmiščih in nekoliko nižje v svetlih gozdovih.

The frog orchid (*Coeloglossum viride*)* is a member of the orchid family (*Orchidaceae*) that is less noticeable among the vivid flowers of montane to alpine grasslands than some of its taller relatives. Its localities on Črna Prst are often on shady slopes, moist stony grasslands, among open shrubs and also in open forests at a lower altitude.

Brezlistni nadbradec / Ghost orchid (*Epipogium aphyllum*)

Brezlistni nadbradec (*Epipogium aphyllum*) je brez klorofila in se prehranjuje v sožitju z glivami. Raste v gozdnem pasu, predvsem v bukovih in jelovo-bukovih, redkeje tudi smrekovih gozdovih. Poznamo ga le na gorenjski strani Črne prsti, v gozdovih na severnih pobočjih Črne gore.

Ghost orchid (*Epipogium aphyllum*) has no chlorophyll and obtains nutrients by living in symbiosis with fungi. It grows in the forest belt, mostly beech and fir-beech forests, and occasionally in spruce forests. Its localities are only on the Gorenjska side of Črna Prst, in the forests on Črna Gora's northern slopes.

Lepi čeveljc / Lady's-slipper orchid (*Cypripedium calceolus*)

Lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*) je naša najlepša kukavičevka, ki je nekoč zagotovo uspevala tudi pod Črno prstjo. Naš zadnji podatek ima datum 26. 6. 2002, ko je en primerjek cvetel v Razoru pod Čétrtom, v vrzelastem smrekovju. Ga je morda kdo pod našo goro videl tudi pozneje?

Lady's-slipper orchid (*Cypripedium calceolus*) is our most beautiful orchid, which once also thrived under Črna Prst. It was last seen on 26 June 2002, blooming on Razor under Čétrt in an open spruce forest. Has anyone seen it beneath our mountain since?

Enolistna plevka / White adder's mouth (*Malaxis monophyllos*)

Enolistna plevka (*Malaxis monophyllos*) raste navadno na nekoliko vlažnih, kamnitih rastiščih, pod Črno prstjo le v strmeh žlebu nad Škriljem, v združbi Waldsteinove vrbe. Poznamo jo tudi z več nahajališč pod bližnjo Koblo, kjer se je naselila na nekdanje smučarske proge.

White adder's mouth (*Malaxis monophyllos*) usually grows on moist, stony sites. It grows in a community of *Salix waldsteiniana* in a steep gully above Škrilje, under Črna Prst. It also has several localities beneath nearby Kobla, where it inhabits former ski runs.

Dehteči kukovičnik / The short spurred fragrant orchid (*Gymnadenia odoratissima*)

Dehteči kukovičnik (*Gymnadenia odoratissima*) in navadni kukovičnik (*Gymnadenia conopsea*) rasteta na kamnitih travniščih Črne prsti, Zovha/Rušnega vrha in grebena proti Ježu in Čétrtu, prvi redkeje od drugega. Oba se križata z Rhellikanovo murko (*Nigritella rhellicani*), prav tako precej pogosto tukajšnjo vrsto. Na naši gori smo že večkrat opazili tudi posamične primerke rdeče murke (*Nigritella miniata* agg., sin. *N. rubra* agg.), vendar jo bo natančneje še treba določiti.

Navadni kukovičnik / Fragrant orchid (*Gymnadenia conopsea*)

The short spurred fragrant orchid (*Gymnadenia odoratissima*) and fragrant orchid (*Gymnadenia conopsea*) grow on stony grasslands on Črna Prst, Zovh/Rušni Vrh and on the ridge towards Jež and Čétrt, and the former is rarer than the latter. They both cross-breed with *Nigritella rhellicani*, also a very common species in this area. Some samples of the red vanilla orchid (*Nigritella miniata* agg., syn. *N. rubra* agg.) were also found on our mountain, but need to be determined in detail.

Rhellikanova murka (*Nigritella rhellicani*)

Belkaste ročice / The small white orchid (*Pseudorchis albida*)

Belkaste ročice (*Pseudorchis albida*) so najbolj pogoste na nekoliko zakisanih gorskih travniščih. Na Črni prsti jih bomo najlažje opazili v drugi polovici junija ali v začetku julija na travniščih vršnega grebena. Njihov zelo lep zgodnjepoletni okras je tudi navadna oblata kukavica (*Traunsteinera globosa*). Včasih je cvetočih rastlin toliko, da jih skoraj ni moč prešteti. Med kukavičevkami, ki jih ponekod opazimo na visokogorskih travniščih, sta tudi zvezdasta kukavica (*Orchis mascula* subsp. *speciosa*, sin. *O. signifera*), ki v juliju cveti tudi ob poti iz Vrat pod Ježem, in bezgova prstasta kukavica (*Dactylorhiza sambucina*), z nahajališči tudi na Liscu in na Štukah.

Navadna oblata kukavica / Globe orchid (*Traunsteinera globosa*).

The small white orchid (*Pseudorchis albida*) mostly inhabits acidic mountain grasslands. On Črna Prst it is most easily seen in the second half of June or at the beginning July on the summit ridge's grasslands. Here, another beautiful plant grows in early summer, namely the globe orchid (*Traunsteinera globosa*). Sometimes so many flowers bloom that they can barely be counted. Orchids that inhabit some localities on alpine grasslands also include *Orchis mascula* subsp. *speciosa* (syn. *O. signifera*, a subspecies of early-purple orchid), which can also be seen blooming in July along the trail from Vrata under Jež, and the elder-flowered orchid (*Dactylorhiza sambucina*) with localities on Liseč and Štuke.

Trikrpo ločje / The three-leaved rush (*Juncus trifidus*)

Trikrpo ločje (*Juncus trifidus*) spada med ločkovke (*Juncaceae*) in je bolj značilno za nekarbonatne Alpe, zato je v Sloveniji precej redko. Na njegovo pojavljanje na Črni prsti je najprej opozorila Violeta Povhe (2006), ko je na tej gori preučevala razširjenost srebrne krvomočnice. V njeni združbi je omenjala le to vrsto. Po naših ugotovitvah tu in v soseščini prevladuje podobno enocvetno ločje (*Juncus monanthos*). Edino na robu kotanje, pod planinsko kočjo, je šop ločja, ki po vseh morfoloških znakih ustreza trikrpemu. Raste v združbi s srebrno krvomočnico. Na Črni prsti, ob umetnem kalu, uspeva tudi nitasto ločje (*Juncus filiformis*). Med vrstami sorodne družine ostričevk (*Cyperaceae*) smo že omenili šaše, po katerih se imenujejo združbe alpskih trat (*Carex sempervirens*, *C. firma*, *C. mucronata*, *C. rupestris*). Posebno združbo ob gorskih izvirih tvori tudi mrzli šaš (*Carex frigida*), ki raste pri majhnem izviru na nekdanjih kalarskih senožetih v Blehah pod Šoštarjem. V tem delu Julijskih Alp je zelo redek.

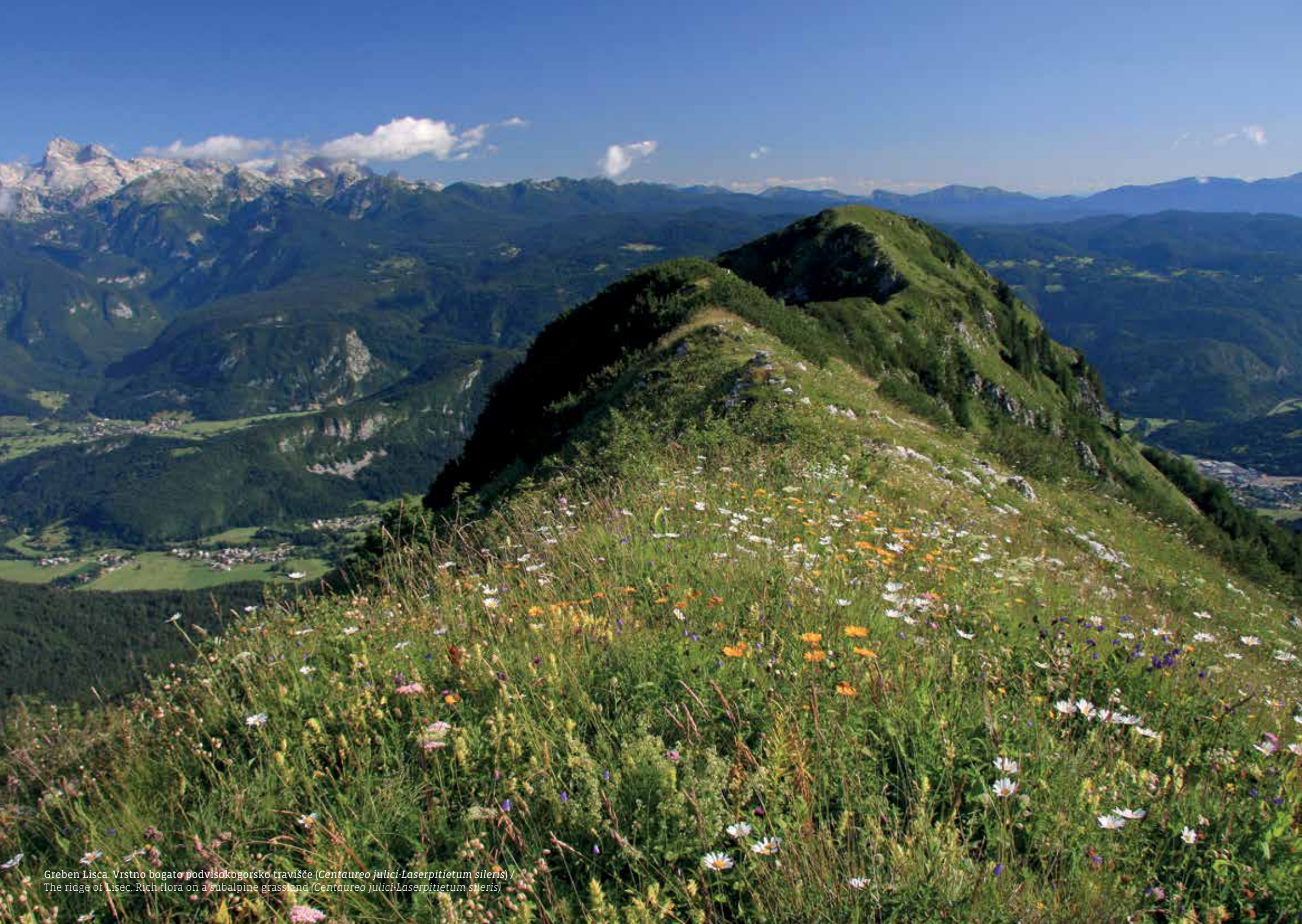
The three-leaved rush (*Juncus trifidus*) belongs to the rush family (*Juncaceae*) and is especially typical of the non-carbonate Alps, which means it is quite rare in Slovenia. Its thriving on Črna Prst was first noticed by Violeta Povhe (2006) while researching the population of silvery crane's bill (*Geranium argenteum*) on this mountain. Only this rush species was mentioned in the silvery crane's bill community. According to our findings one-flowered rush (*Juncus monanthos*) is the predominant species here and in the immediate surroundings. However, there is a spot on the edge of the hollow beneath the mountain hut where a tuft of rush grows with all the morphological characteristic features of the three-leaved rush. It grows in a community with silvery crane's bill. Next to a small pond on Črna Prst the thread rush (*Juncus filiformis*) also thrives. Among the species of the related *Cyperaceae* family we have already mentioned sedges, after which the alpine grass and swards communities are named (*Carex sempervirens*, *C. firma*, *C. mucronata*, *C. rupestris*). A special community along alpine springs includes ice sedge (*Carex frigida*), which grows next to a small spring on former hayfields in Blehe under Šoštar. It is very rare in this part of the Julian Alps.

LITERATURA - REFERENCES

- Aeschimann, D., K. Lauber, D. M. Moser, J.-P. Theurillat, 2004: Flora alpina. Bd. 1, 2, 3. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien.
- Benedičič, M., 1957: Morfološke, horološke in ekološke razmere endemične vrste *Moehringia villosa* (Wulf.) Fenzl. Diplomska naloga. Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za biologijo, Ljubljana, 36 pp.
- Buser, S., 2009: Geološka karta Slovenije 1: 250.000. Geological map of Slovenia 1:250,000. Geološki zavod Slovenije, Ljubljana.
- Čušin, B., V. Babij, T. Bačič, I. Dakskobler, B. Frajman, N. Jogan, M. Kaligarič, N. Praprotnik, A. Seliškar, B. Surina, S. Škornik, B. Vreš, B., 2004: Natura 2000 v Sloveniji – rastline. Založba ZRC, Ljubljana, 172 pp.
- Dakskobler, I., 2007: Črna prst – rastlinsko svetišče. V: Zgaga, O. et al. (ur./eds.): 50 let Planinskega društva Podbrdo (1957–2007), Planinsko društvo Podbrdo, Podbrdo, p. 123–125.
- Dakskobler, I., N. Praprotnik, T. Wraber, 2008: Črna prst, njeni prvi botanični obiskovalci in njene rastlinske posebnosti. Hladnikia (Ljubljana) 21: 29–39.
- Dakskobler, I., B. Vreš, 2016a: *Pedicularis julica* E. Mayer × *Pedicularis rostratocapitata* Crantz = *Pedicularis* × *mayeri* nothosp. nov., a new spontaneous hybrid in the genus *Pedicularis* L. Wulfenia (Klagenfurt) 23: 241–252.
- Dakskobler, I., B. Vreš, 2016b: Zgodba o Mayerjevem ušivcu (*Pedicularis* × *mayeri*), novem endemitu Jugovzhodnih Alp in zakaj ima klasično nahajališče na Črni prsti in ne na Košuti. Proteus (Ljubljana) 79 (3–4): 132–137.
- Dolinar, B., 2015: Kukavičevke v Sloveniji. Pipinova knjiga, Podsmreka, 183 pp.
- Engelthaler, H., 1874: Beiträge zur Flora Oberkrain's. Verh. Zool. Bot. Ges. Wien 24: 417–422.
- Graf, S., 1834: Über *Pedicularis hacquetii* Graf, eine neue Pflanzenspecies aus Ober-Krain. Flora 17: 40–42.
- Janchen, E., 1909: Die Cistaceen Österreich-Ungarns. Mitt. d. Naturw. Ver. a. d. Univ. Wien 7: 1–124.
- Maly, K., 1912: *Artemisia nitida* Bertol. in den Julischen Alpen. Österr. Bot. Zeitschr. (Wien) 62: 241–242.
- Martinčič, A., T. Wraber, N. Jogan, A. Podobnik, B. Turk, B. Vreš, V. Ravnik, B. Frajman, S. Strgulc Krajšek, B. Trčak, T. Bačič, M. A. Fischer, K. Eler, B. Surina, 2007: Mala flora Slovenije. Ključ za določanje praprotnic in semen. Cetra, dopolnjena in spremenjena izdaja. Tehniška založba Slovenije, Ljubljana, 867 pp.
- Mayer, E., 1961: *Pedicularis julica* E. Mayer spec. nov., eine bisher verkannte Art der südöstlichsten Kalkalpen. Phytion (Austria) 9: 299–305.
- Pintar, L., T. Wraber, 1990: Rože na Slovenskem. DZS, Ljubljana, 176 pp.
- Pintar, L., A. Seliškar, 2015: Cvetje slovenske dežele. Narava, Kranj, 287 pp.
- Podobnik, A., B. Surina, I. Dakskobler, 2013: Zgodba o Bertolonijevi orlici v Sloveniji. Proteus (Ljubljana) 75 (7): 295–302.
- Povhe, V., 2006: Srebrna krvomočnica (*Geranium argenteum* L.) na Črni prsti in Rdečem robu. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, program kemija in biologija, Ljubljana, 58 pp.
- Praprotnik, N., 2012: Jurij Dolliner (1794–1872) kot botanik. Argo (Ljubljana) 55 (2): 90–99.
- Scopoli, I. A., 1772: Flora Carniolica. Ed. 2. 1: 1–448 in 2: 1–496 + priloge. Vindobonensis. (Ponatis/reprint: Akademische Druck- u. Verlagsanstalt, Graz 1972).
- Seliškar, T., B. Vreš, A. Seliškar, 2003: FloVegSi 2.0. Računalniški program za urejanje in analizo bioloških podatkov. Biološki inštitut ZRC SAZU, Ljubljana.
- Strgar, Po., 2016: Naravni botanični vrt pod Črno prstjo. Bohinjske novice (Bohinjska Bistrica), 19 (6): 10–11.
- Vreš, B., D. Gilčvert Berdnik, A. Seliškar, 2014: Rastlinstvo življenjskih okolij v Sloveniji z navodili za pripravo herbarija. Pipinova knjiga, Podsmreka, 492 pp.
- Wraber, T., 2006: 2 x Sto alpskih rastlin na Slovenskem. Prešernova družba, Ljubljana, 230 pp.
- Zahn, H., 1895: Ein Abstecher auf den Črna prst in der Wochein. Allgem. Bot. Zeitschr. 1: 13–16.

KAZALO FOTOGRAFIJ RASTLIN / INDEX OF PLANT PHOTOS

<i>Achillea distans</i>	39	<i>Empetrum hermaphroditum</i>	32	<i>Lilium carniolicum</i>	45	<i>Ranunculus carinthiacus</i>	21
<i>Aconitum angustifolium</i>	19	<i>Epipogium aphyllum</i>	46	<i>Lilium martagon</i>	45	<i>Ranunculus hybridus</i>	20
<i>Allium victorialis</i>	44	<i>Erica carnea</i>	18	<i>Lloydia serotina</i>	44	<i>Ranunculus platanifolius</i>	20
<i>Anemone baldensis</i>	20	<i>Eritrichium nanum</i>	34	<i>Malaxis monophyllos</i>	46	<i>Ranunculus traunfellneri</i>	21
<i>Anemone narcissiflora</i>	19	<i>Eryngium alpinum</i>	27	<i>Minuartia austriaca</i>	22	<i>Rhodiola rosea</i>	22
<i>Aquilegia iulia</i>	21	<i>Genista radiata</i>	26	<i>Moehringia villosa</i>	22	<i>Rhododendron hirsutum</i>	32
<i>Arabis pauciflor</i>	30	<i>Gentiana clusii</i>	34	<i>Nigritella rhellicani</i>	47	<i>Rhodothamnus chamaecistus</i>	32
<i>Arabis vochinensis</i>	29	<i>Gentiana lutea</i> subsp. <i>symphyandra</i>	33	<i>Omalotheca hoppeana</i>	39	<i>Salix reticulata</i>	44
<i>Asplenium septentrionale</i>	19	<i>Gentiana lutea</i> subsp. <i>vardjanii</i>	33	<i>Omalotheca supina</i>	39	<i>Sauusurea discolor</i>	40
<i>Astrantia bavarica</i>	26	<i>Gentiana pannonica</i>	34	<i>Orobancha laserpitii-sileris</i>	37	<i>Saxifraga aizoides</i>	23
<i>Bartsia alpina</i>	35	<i>Geranium argenteum</i>	26	<i>Orobancha lycoctoni</i>	37	<i>Saxifraga hostii</i>	23
<i>Botrychium lunaria</i>	19	<i>Geranium sylvaticum</i>	26	<i>Orobancha pancicii</i>	37	<i>Saxifraga sedoides</i>	23
<i>Bupleurum petraeum</i>	28	<i>Gymnadenia conopsea</i>	47	<i>Orobancha reticulata</i>	37	<i>Saxifraga squarrosa</i>	23
<i>Campanula cochleariifolia</i>	38	<i>Gymnadenia odoratissima</i>	47	<i>Oxytropis neglecta</i>	25	<i>Scabiosa lucida</i>	30
<i>Campanula latifolia</i>	38	<i>Hedysarum hedysaroides</i>	25	<i>Papaver alpinum</i> subsp. <i>victoris</i>	21	<i>Scorzonera aristata</i>	41
<i>Campanula zoysii</i>	38	<i>Helianthemum alpestre</i>	29	<i>Pedicularis elongata</i> subsp. <i>julica</i>	36	<i>Scorzonera rosea</i>	41
<i>Carduus carduelis</i>	40	<i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>glabrum</i>	29	<i>Pedicularis hacquetii</i>	35	<i>Scrophularia scopolii</i>	34
<i>Carduus personata</i>	40	<i>Heracleum austriacum</i> subsp. <i>siifolium</i>	28	<i>Pedicularis hoermanniana</i>	35	<i>Senecio cacaliaster</i>	40
<i>Centaurea haynaldii</i> subsp. <i>julica</i>	41	<i>Hesperis candida</i>	29	<i>Pedicularis × mayeri</i>	36	<i>Soldanella alpina</i>	31
<i>Centaurea triumfettii</i>	41	<i>Hieracium prenanthoides</i>	43	<i>Pedicularis recutita</i>	35	<i>Soldanella minima</i>	31
<i>Chaerophyllum villarsii</i>	27	<i>Hieracium villosum</i>	43	<i>Petrocallis pyrenaica</i>	30	<i>Streptopus amplexifolius</i>	43
<i>Cicerbita alpina</i>	42	<i>Iris graminea</i>	45	<i>Pleurospermum austriacum</i>	27	<i>Thlaspi minimum</i>	30
<i>Coeloglossum viride</i>	46	<i>Iris sibirica</i> subsp. <i>erirrhiza</i>	45	<i>Polygonatum verticillatum</i>	43	<i>Tozzia alpina</i>	36
<i>Crepis bocconi</i>	42	<i>Juncus trifidus</i>	48	<i>Potentilla clusiana</i>	24	<i>Traunsteinera globosa</i>	47
<i>Crepis kernerii</i>	42	<i>Lathyrus occidentalis</i>	25	<i>Primula elatior</i>	31	<i>Trifolium noricum</i>	24
<i>Crepis pyrenaica</i>	42	<i>Leontopodium alpinum</i>	17	<i>Pseudorchis albida</i>	47	<i>Trifolium palleescens</i>	24
<i>Cypripedium calceolus</i>	46			<i>Pulsatilla alpina</i> subsp. <i>austroalpina</i>	20	<i>Valeriana elongata</i>	33
				<i>Pyrola rotundifolia</i>	32	<i>Viola pyrenaica</i>	28

Greben Lisca. Vrsto bogato podvisokogorsko travišče (*Centaureo julici-Laserpitietum sileris*) /
The ridge of Lisec. Rich flora on a subalpine grassland (*Centaureo julici-Laserpitietum sileris*)

Na grebenu Lisca. Pogled proti Bohinjski dolini.
V ospredju alpska možina (*Eryngium alpinum*)

On the ridge of Lisec. The view towards the Bohinj
Valley. In the foreground: Alpine sea holly (*Eryngium
alpinum*)

Izris poti je simboličen. / The map is purely illustrative.
Zemljevidi, ki so primerni za obisk Črne prsti / Maps that describe the trails to Črna Prst:
Bohinj, PZS 1 : 25.000; Bohinj, Sidarta 1 : 25.000; Triglavski narodni park. 1 : 50.000.

MEDNARODNI FESTIVAL ALPSKEGA CVETJA INTERNATIONAL WILD FLOWER FESTIVAL

vsako leto maj - junij / every year May - June

BOHINJ SLOVENIA

Pogled na prisojna pobočja Črne prsti nad Stržiščami s planinske poti pod Cétrtom. V ospredju dlakava škržolica (*Hieracium villosum* agg.) / A view of the sunny slopes of Crna Prst above Stržišče from the mountain path below Cétrt. In the foreground: shaggy hawkweed (*Hieracium villosum* agg.)
foto: Peter Strgar